

Adalékok az ukrainai orosz kérdés földrajzi háttéréhez

Kocsis Károly – Karácsonyi Dávid – Kovály Katalin – Molnár József – Póti László

Magyar Földrajzi Társaság Borsodi Szakosztálya
Miskolc, MAB Székház, 2014. május 13.

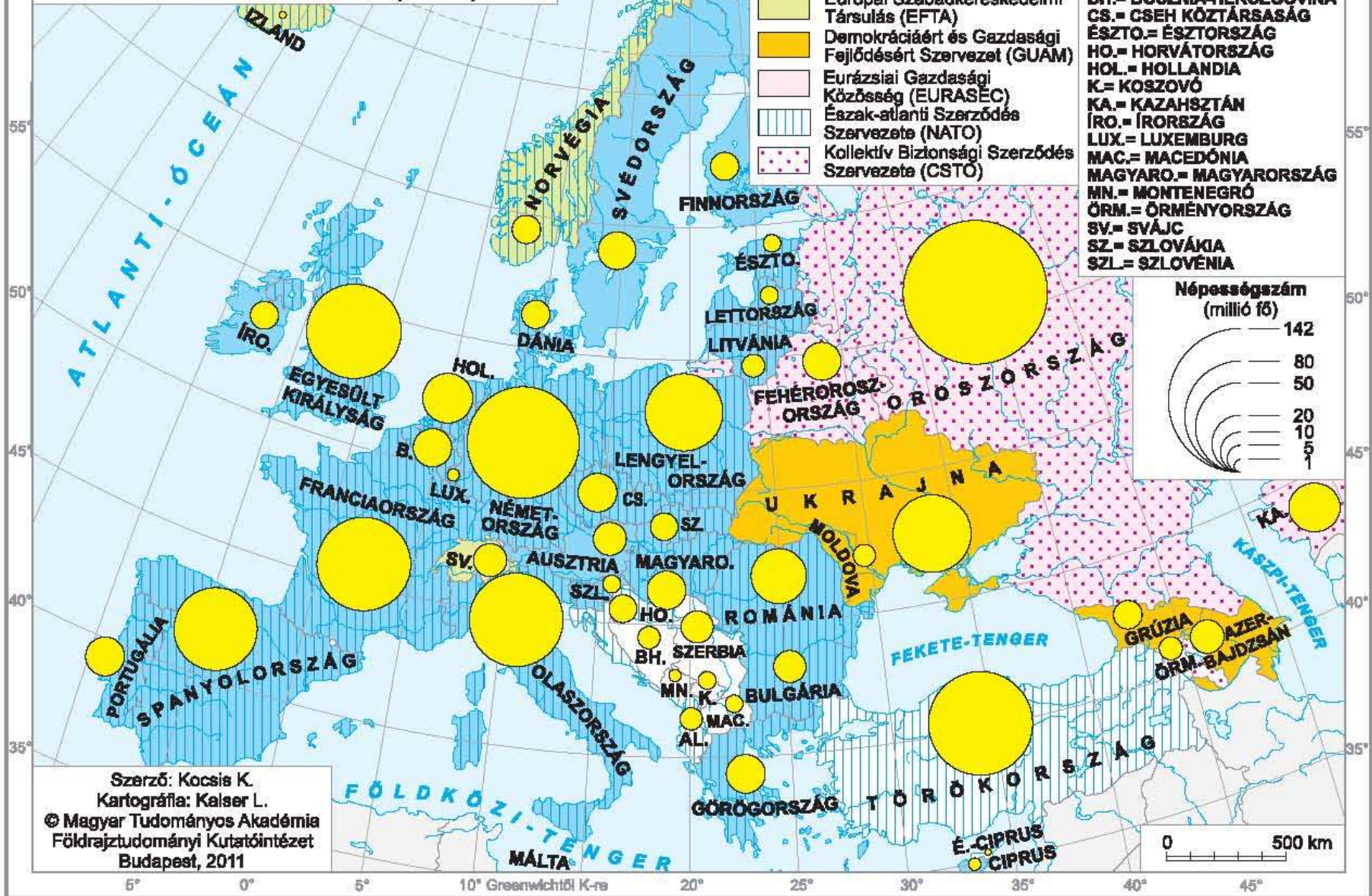
Fig. 1

UKRAINE IN EUROPE

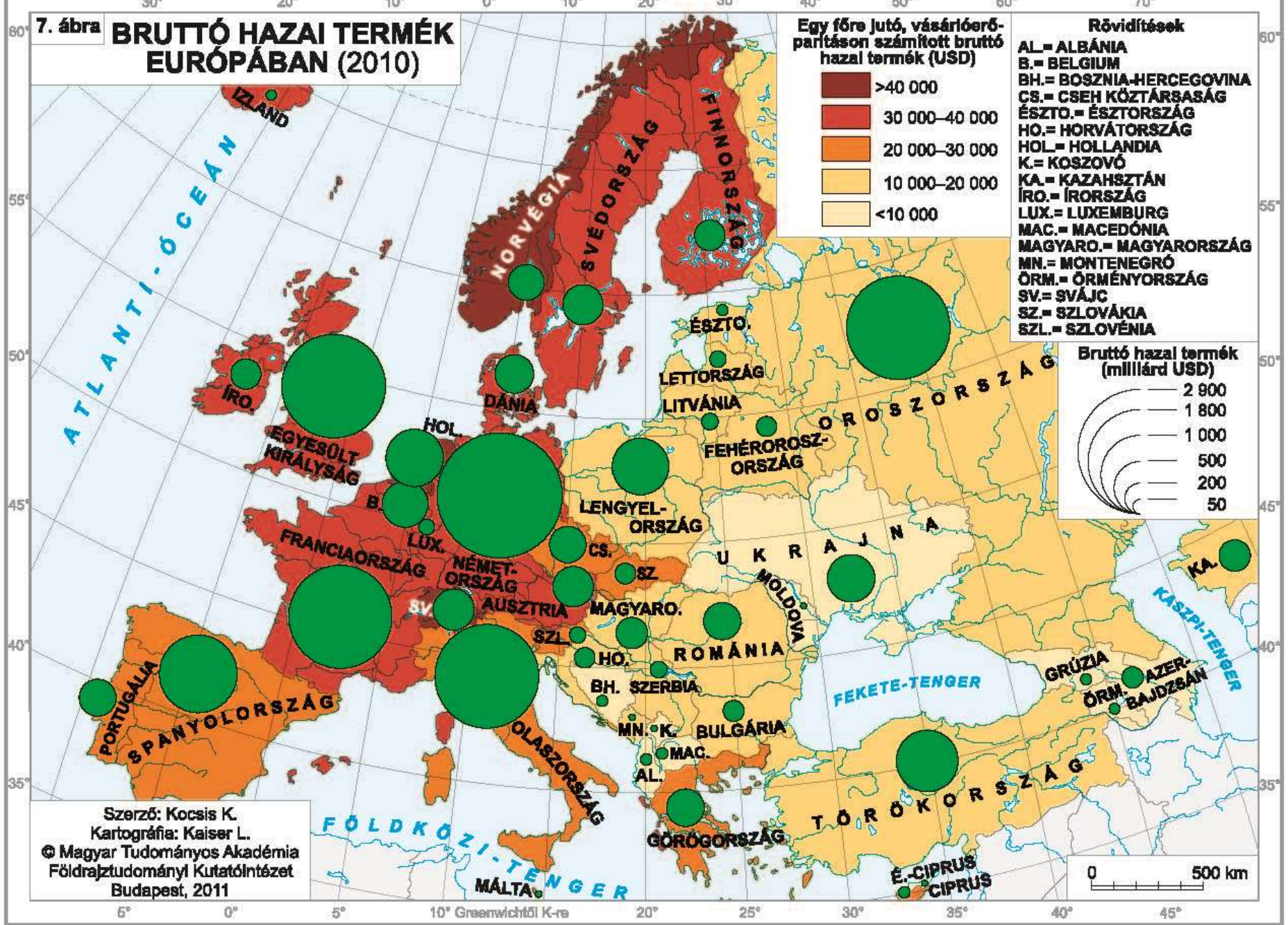
Cartography: Farkas, Z., Keresztesi, Z.
© Hungarian Academy of Sciences,
Geographical Research Institute
Budapest, 2008

9. ábra **NEMZETKÖZI SZERVEZETEK EURÓPÁBAN (2010)**

7. ábra **BRUTTÓ HAZAI TERMÉK
EURÓPÁBAN (2010)**

22° 24° 26° 28° 30° 32° 34°

Author: Marynych, O., Shischenko, P.,
Paschenko, V., Parkhomenko, G., Petrenko, O.
Cartography: Krizhova, N. SSPE Kartohrafiia
Kaiser, L., Keresztési, Z., Kovács, A., Szabó, R.

EAST EUROPEAN PLAIN (LANDSCAPE COUNTRY)

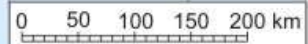
- I** Humid and moderately warm zone of mixed (coniferous-broad-leaved) forests
- II** Humid and warm zone of broad-leaved forests
- III** Forest steppe zone of inadequate moisture availability
- IV** Arid and hot zone of steppe

GREAT HUNGARIAN PLAIN

MOUNTAIN LANDSCAPE COUNTRIES

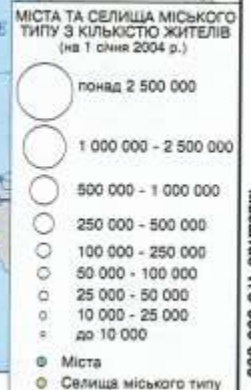
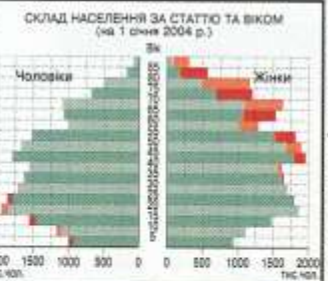
- **Ukrainian Carpathians**
Carpathian mountain region
- **Crimean Mountains**
Crimean mountain region

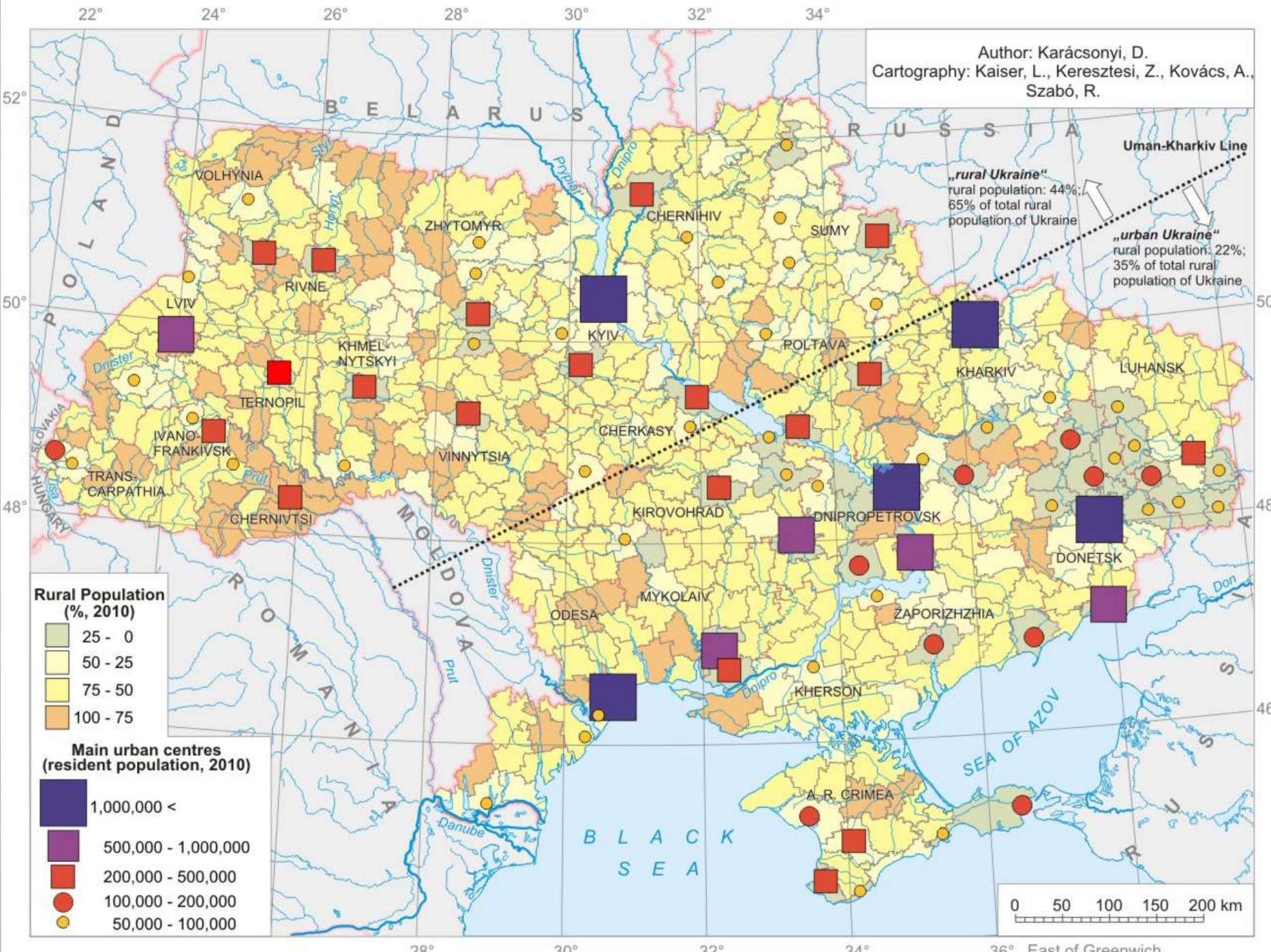
34° 36° East of Greenwich

Скорочення:

АВД	АВДИВКА
АЛН	АЛНІВКА
АНТ	АНТИЦІТ
БР	БРЯНА
ГОР	ГОРЬКА
ДЕБ	ДЕВАЛЬШЕ
ДЗ	ДЗЕРЖИНСЬК
ДМ	ДИМИТІВ
ДОР	ДОБРОВІЛІА
ОН	ОНАКІВЕ
К	КІРОВОСЬК
КР	КІРОВОСЬКЕ
КОС	КОСТИНАВКА
КР	КРАСНОАРМІЙСЬК
ЛДС	ЛІСІАНСЬК
МОЛ	МОЛОДОГАРДІСЬК
ПЕР	ПЕРЕВАЛСЬК
ПОП	ПОПАСКА
СВ	СВІТЛОВСЬК
ХАР	ХАРЦЬК
ШАХ	ШАХТАРСЬК
ЯС	ЯСИНОВАТА

Author: Karácsonyi, D.
 Cartography: Kaiser, L., Keresztesi, Z., Kovács, A., Szabó, R.

Rural Population (% , 2010)

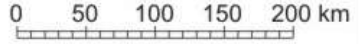
- 25 - 0
- 50 - 25
- 75 - 50
- 100 - 75

Main urban centres (resident population, 2010)

- 1,000,000 <
- 500,000 - 1,000,000
- 200,000 - 500,000
- 100,000 - 200,000
- 50,000 - 100,000

„rural Ukraine“
 rural population: 44%;
 65% of total rural
 population of Ukraine

„urban Ukraine“
 rural population: 22%;
 35% of total rural
 population of Ukraine

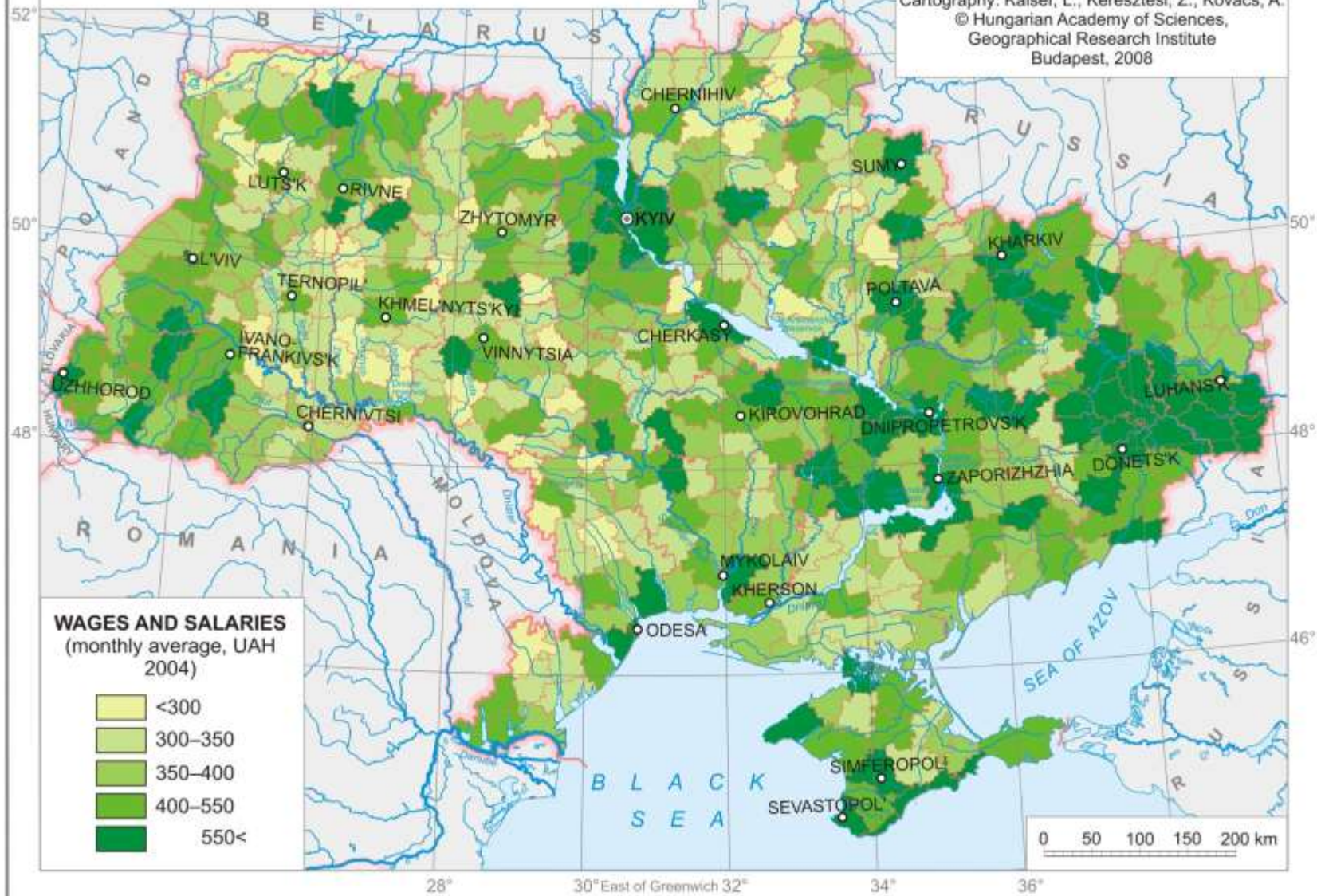
36° East of Greenwich

Fig. 43

AVERAGE PERSONAL INCOME

Author: Karácsonyi, D.

Cartography: Kaiser, L., Keresztesi, Z., Kovács, A.
© Hungarian Academy of Sciences,
Geographical Research Institute
Budapest, 2008

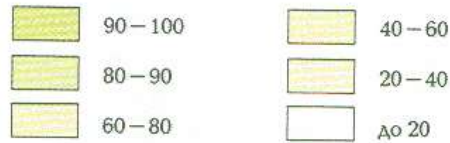

РОЗПОДІЛ НАСЕЛЕННЯ ЗА РІДНОЮ МОВОЮ

Масштаб 1:8 000 000

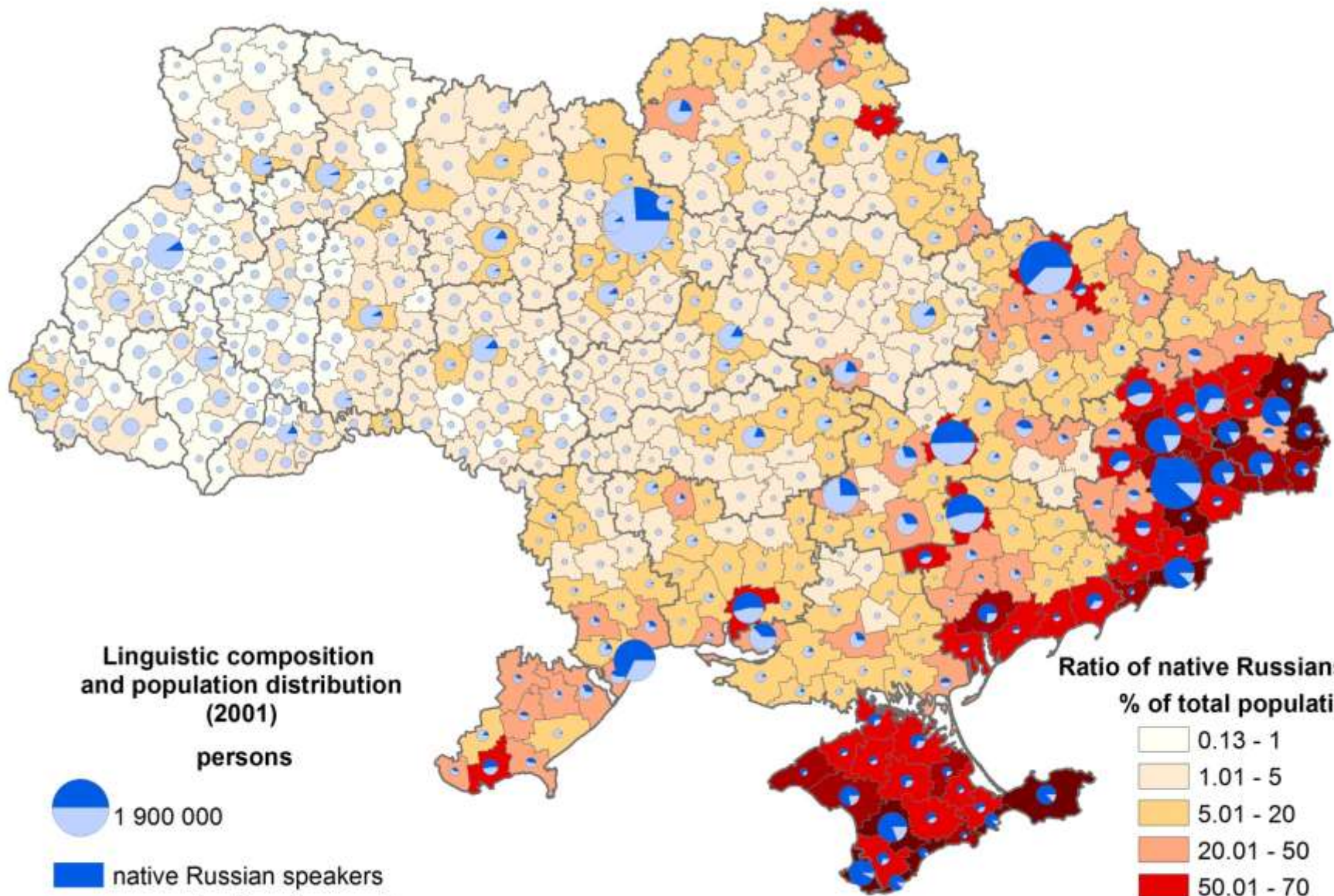

ЧАСТКА НАСЕЛЕННЯ,ЩО РОЗМОВЛЯЄ
УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ ПО РАЙОНАХ
(% від загальної кількості населення)

РОЗПОДІЛ НАСЕЛЕННЯ ЗА МОВОЮ
У МІСТАХ
(% від загальної кількості населення)

**Linguistic composition
and population distribution
(2001)**
persons

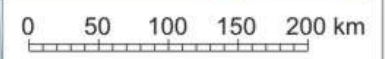
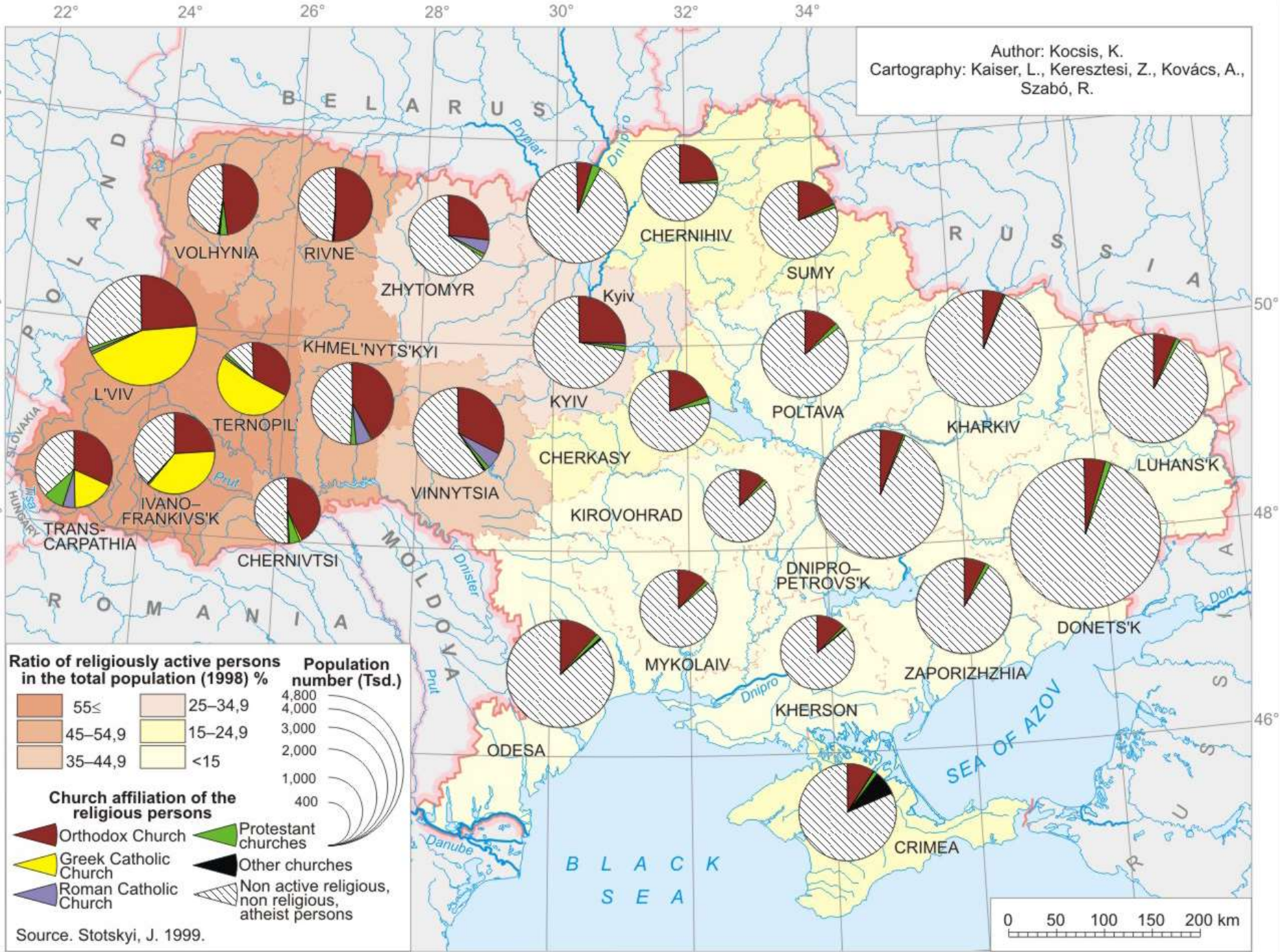
1 900 000

native Russian speakers
non-native Russian speakers

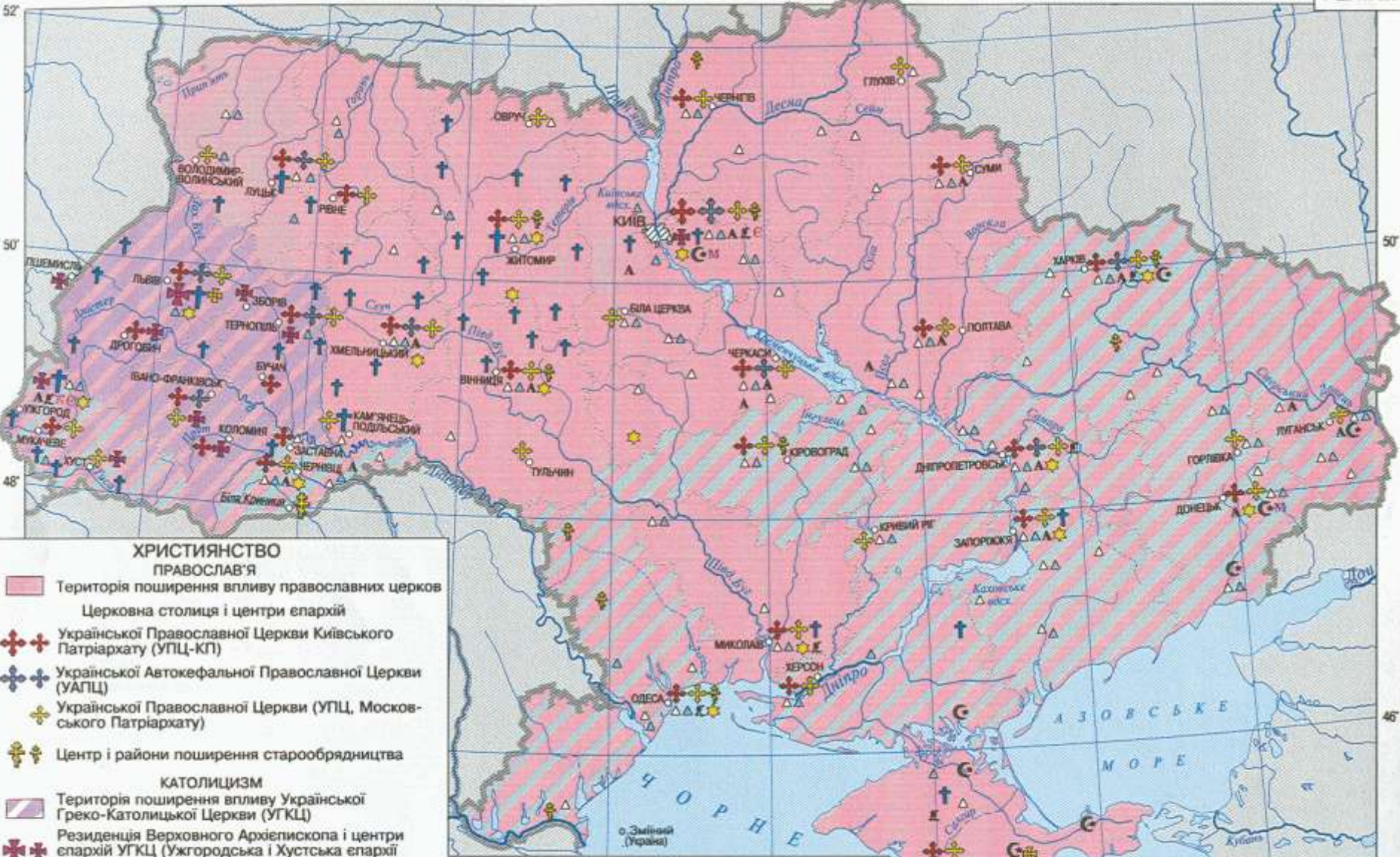
**Ratio of native Russians (2001)
% of total population**

0.13 - 1
1.01 - 5
5.01 - 20
20.01 - 50
50.01 - 70
70.01 - 80
80.01 - 90.56

Author: Kocsis, K.
 Cartography: Kaiser, L., Keresztesi, Z., Kovács, A., Szabó, R.

30° 32° 34° 36° East of Greenwich

ХРИСТИАНСТВО ПРАВОСЛАВ'Я

- Територія поширення впливу православних церков Церковна столиця і центри єпархій
- Української Православної Церкви Київського Патріархату (УПЦ-КП)
- Української Автокефальної Православної Церкви (УАПЦ)
- Української Православної Церкви (УПЦ, Московського Патріархату)
- Центр і райони поширення старообрядництва

КАТОЛИЦИЗМ

- Територія поширення впливу Української Греко-Католицької Церкви (УГКЦ)
- Резиденція Верховного Архієпископа і центри єпархій УГКЦ (Ужгородська і Хустська єпархії безпосередньо підпорядковані Ватикану)
- Центри єпархій і райони поширення впливу Римо-Католицької Церкви
- Осередки діяльності Вірменської Апостольської Церкви

ПРОТЕСТАНТИЗМ

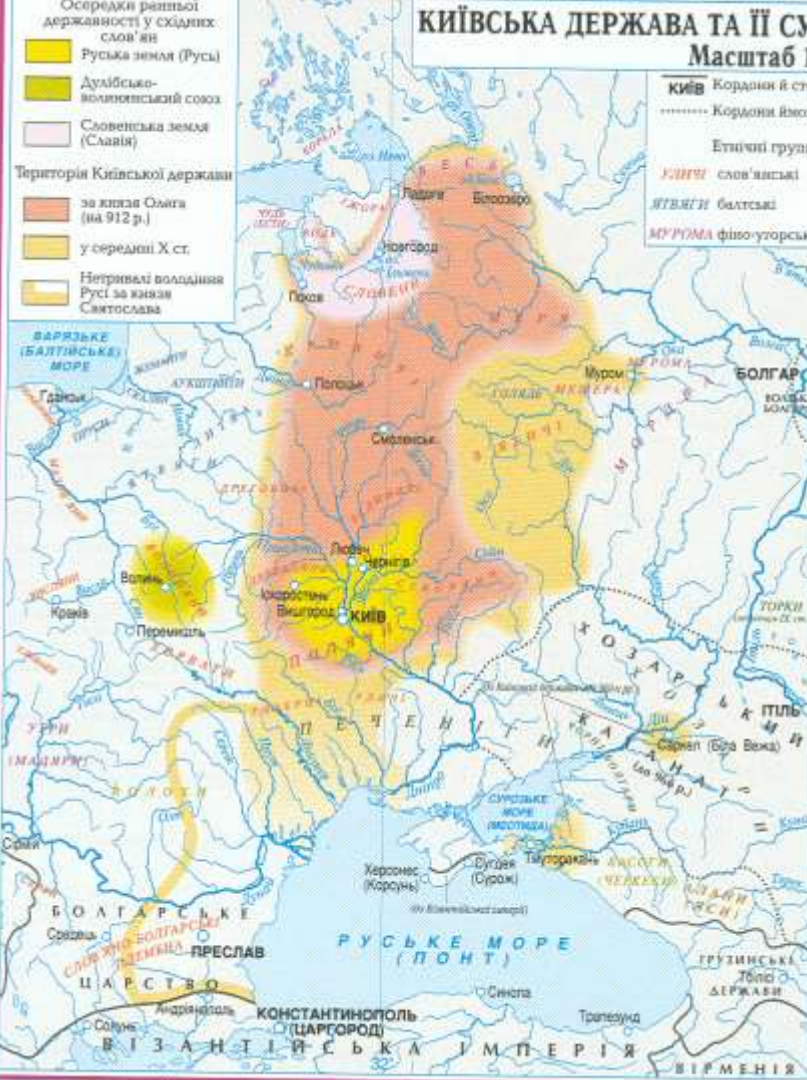
- Територія поширення впливу протестантських церков

Осередки діяльності громад

Δ баптистів	Λ адвентистів	⋈ реформатів
▲ п'ятдесятників	⋈ лютеран	⋈ свідків Єгови

Осередки діяльності громад

- ☆ іудаїстів
- ☾ мусульман
- Ⓜ мормонів

Аскольд і Дір — перші візантійські князі

Засновники Києва — Кий, Щек і Корив таємно ізми Либіє

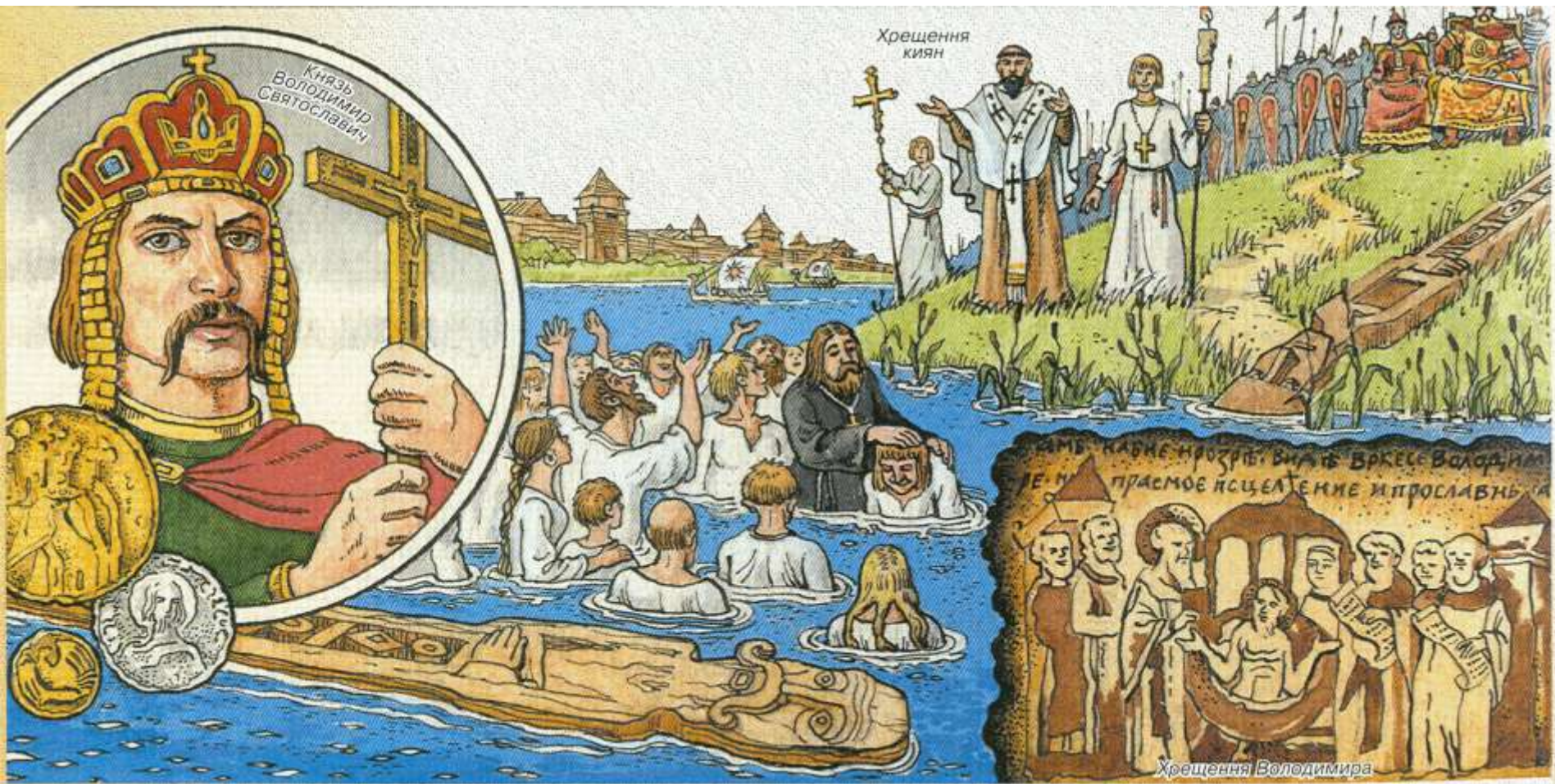

Збручанський дол

Князь Олег

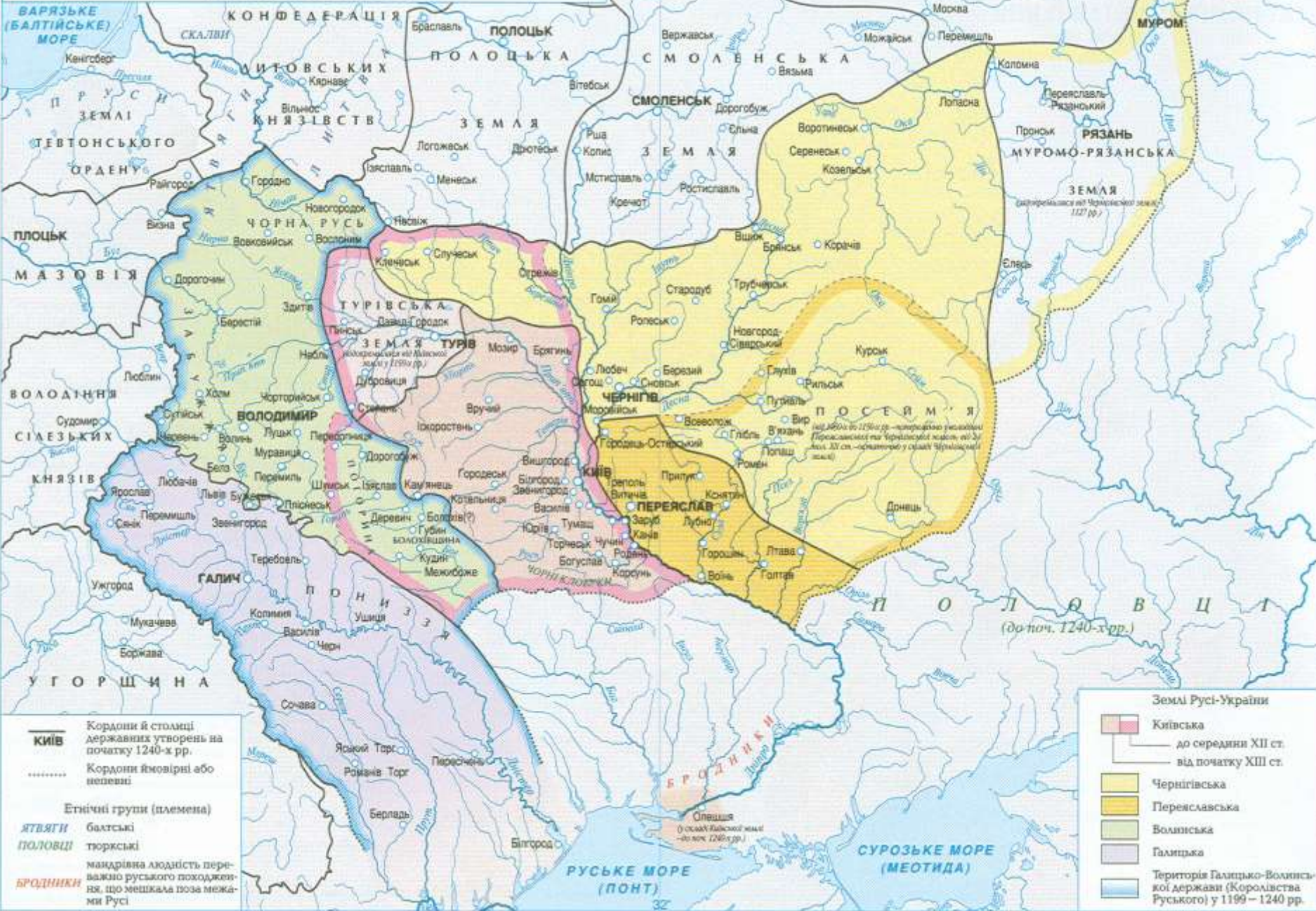
I. (Szent, Nagy) Vlagyimír (958-1015), 980-tól kijevi nagyfejedelem,

988: bizánci kereszténység felvétele

РУСЬ-УКРАЇНА від середини XII ст. до початку 1240-х рр.

Масштаб 1:8 000 000

КИЇВ Кордони й столиці державних утворень на початку 1240-х рр.

..... Кордони ймовірно або непевні

Етнічні групи (племена)

ЯТВАГИ балтські

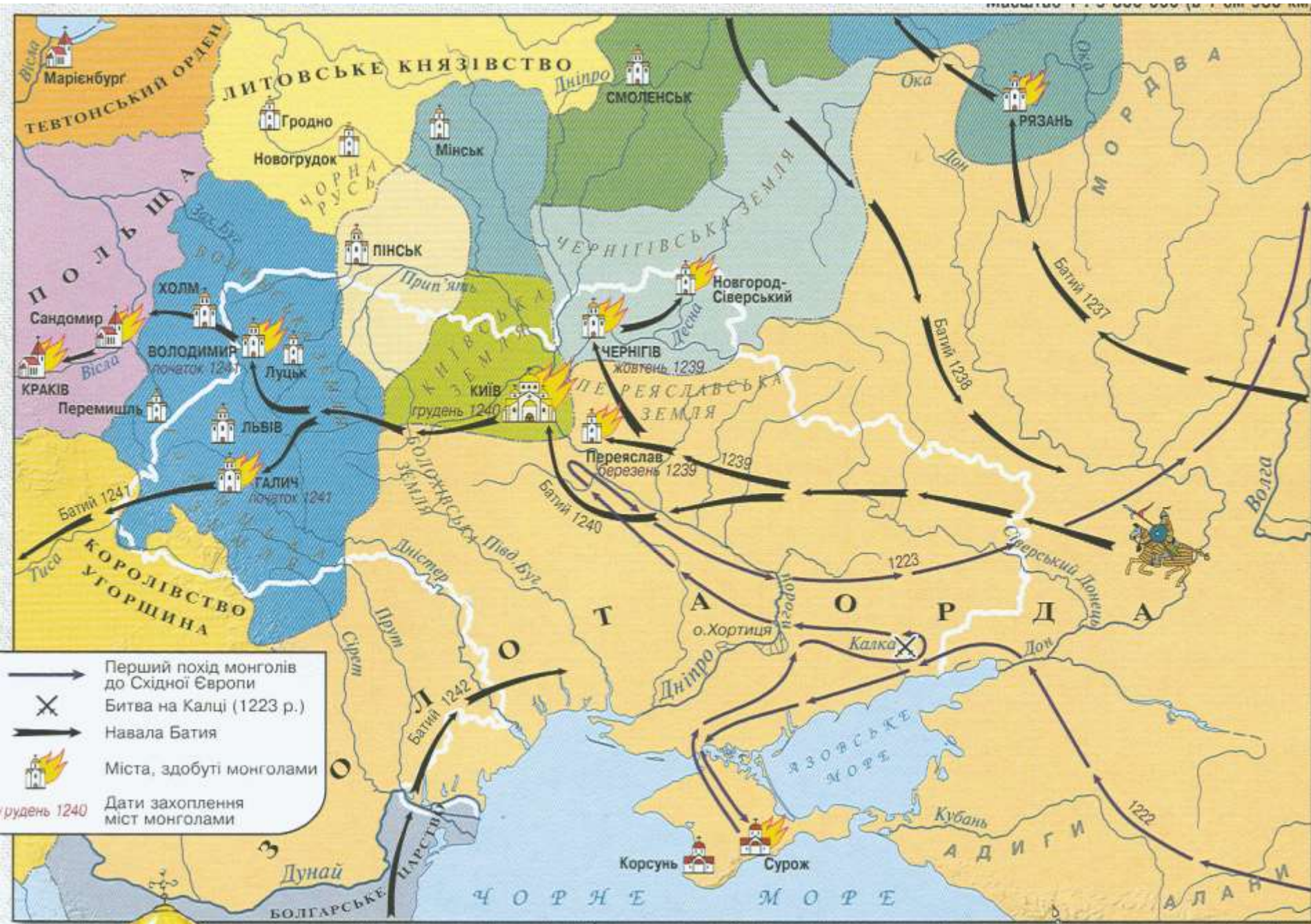
ПОЛОВЦИ тюркські

БРОДНИКИ мандрівна людість переважно руського походження, що мешкала поза межами Русі

Землі Русі-України

- Київська
- до середини XII ст.
- від початку XIII ст.
- Чернігівська
- Переяславська
- Волинська
- Галицька
- Територія Галицько-Волинської держави (Королівства Руського) у 1199 – 1240 рр.

Tatárjárás (1222 – 1242)

X українські землі
X Битва на Синих Водах (1362 р.)

Від 1340 р. українські землі одна за одною потрапляли під владу литовських князів. Їх приєднання перетворило Литву на велику державу, яку називають Великим князівством Литовським, а через значну кількість української та білоруської людності – це й Литовсько-Руським. Деякими українськими землями володіли також Польща, Молдавія, Угорщина.

 Кордони Речі Посполитої на 1569 р.

 Землі, передані у 1569 р. від Великого князівства Литовського до Польського королівства

ВОЛИНЬ Українські землі

У 1569 р. схваленою в місті Любліні угодою про унію (об'єднання) Великого князівства Литовського й Польського королівства було утворено державу Річ Посполиту. Більшість українських земель опинилася в її складі й перейшла під владу Польщі. На українських землях почалася доба польського володарювання.

сштаб 1
Зах.
ВАРШАВА
Пінськ

ПОЛІТИЧНА АВТОНОМІЯ УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЕЛЬ у 2-й половині XVII-XVIII ст. Масштаб 1:12 000 000

Козацька держава за гетьмана Петра Дорошенка (1665–1676 рр.)

- Територія, яка була об'єднана під владою гетьмана П. Дорошенка у 1668–69 рр.
- Столиця гетьмана
- Межі полків та полкові міста

Козацька держава за гетьмана Івана Виговського (1657–1659 рр.)

- Межі найдалшого поширення юрисдикції гетьманської адміністрації
- Територія Великого князівства Руського за Гадяцьким трактатом 1658 р.

Українські землі, що за Андрусівською угодою 1667 р. передавалися:

- до Речі Посполитої
- до Московської держави
- під подвійний московсько-польський протекторат

Землі, які було відторгнуто царським урядом від Запоріжжя (а) і Слобожанщини (б) і Слобожанщини (в) і Слобожанщини (г) для утворення адміністративних одиниць військових поселенців чи передано від Запоріжжя до Землі Донського війська (г)

Козацька держава за гетьмана Івана Мазепи (1687–1709 рр.)

- Гетьманщина – територія, на яку поширювалося врядування гетьмана І. Мазепи у 1687–1704 рр.
- Територія, що її було придано І. Мазепою до Гетьманщини у 1704 р.

Козацька держава за гетьмана Кирила Розумовського (1750–1764 рр.)

Території, на які поширювалася гетьманська адміністрація К. Розумовського

- Гетьманщина
- Запоріжжя

Межі та центри полків Гетьманщини й Слобожанщини, паланок Запоріжжя

Цифрами позначено різноманітні з Хлівни центрами:

1 – Бугогардівська	6 – Самарська
2 – Ігульська	7 – Калімуська
3 – Коцацька	8 – Київський полк Гетьманщини
4 – Проточанська	
5 – Орільська	

Політичні території між Російською та Османською імперіями у 1711–1713 рр.

Від 1659 р. кожний новообраний гетьман укладав із царем статті-угоди, що дедалі більше обмежували державні права України. Невпинно зростала чисельність царських військ, що перебували в Гетьманщині та утримувалися коштом українців. За угодами, гетьманам було заборонено підтримувати відносини з іншими державами, водночас вони мусили, за наказом царя, споряджати козацькі полки на війни у складі московської армії, а також для виснажливих будівельних робіт на користь Московії. Московські воєводи-намісники, що призначалися в Україну, мало зважали на прагнення гетьманів зберігати давні козацькі права.

Спробу відновити державну самостійність України було здійснено за гетьманування Івана Мазепи. Щоб визволити Україну, гетьман Мазепа вирішив скористатися з війни між Московією і Швецією та виступити на боці шведського короля Карла XII. Той обіцяв цілковиту свободу Україні. Проте у вирішальній битві під Полтавою 1709 р. шведське військо зазнало поразки. Отож, намірам Івана Мазепи здійснитись не судилося.

- Кордони території, підвладній Івану Мазепі до 1708 р.
- Дії у Північній війні шведських військ
- російських військ
- Полтавська битва (1709 р.)
- Зруйнування російськими військами Батурина (1708 р.) і Січі (1709 р.)

Ленгелорсзуг фелосзтзаси: 1772, 1793, 1795

Kolonizáció
 Sztvepp feltörése
 Gabonakonjunktúra
 Gabonakikötők
 Nehézipar fejlődése
 Fokozódó orosz kolonizáció

- Межа розселення українців на початку XX ст.
- Центри російських губерній та австро-угорських країв
- Університети
- Мисливська територія

● БУХАРЕСТ

УКРАЇНА У СКЛАДІ РАДЯНСЬКОГО СОЮЗУ (1922-1991 рр.) Масштаб 1:15 000 000

Українська РСР у 1954 р.

- Кордони й столиця Української РСР
- Межі й центри областей

Карпатська Україна наприкінці 1938 – на початку 1939 рр.

- Кордони Чехословаччини до 30.09.1938 р.
- Кордони й столиця автономної Підкарпатської Русі у жовтні 1938 р.
- Частина території Закарпаття, яку було приєднано до Угорщини у листопаді 1938 р.
- Кордони й столиця незалежної Карпатської України від 15.03.1939 р.

Масштаб 1:4 000 000

Масштаб 1:8 000 000

Author: Bereznav, A. (www.historyonmaps.com), Kocsis, K.

Cartography: Kaiser, L., Szabó, R.

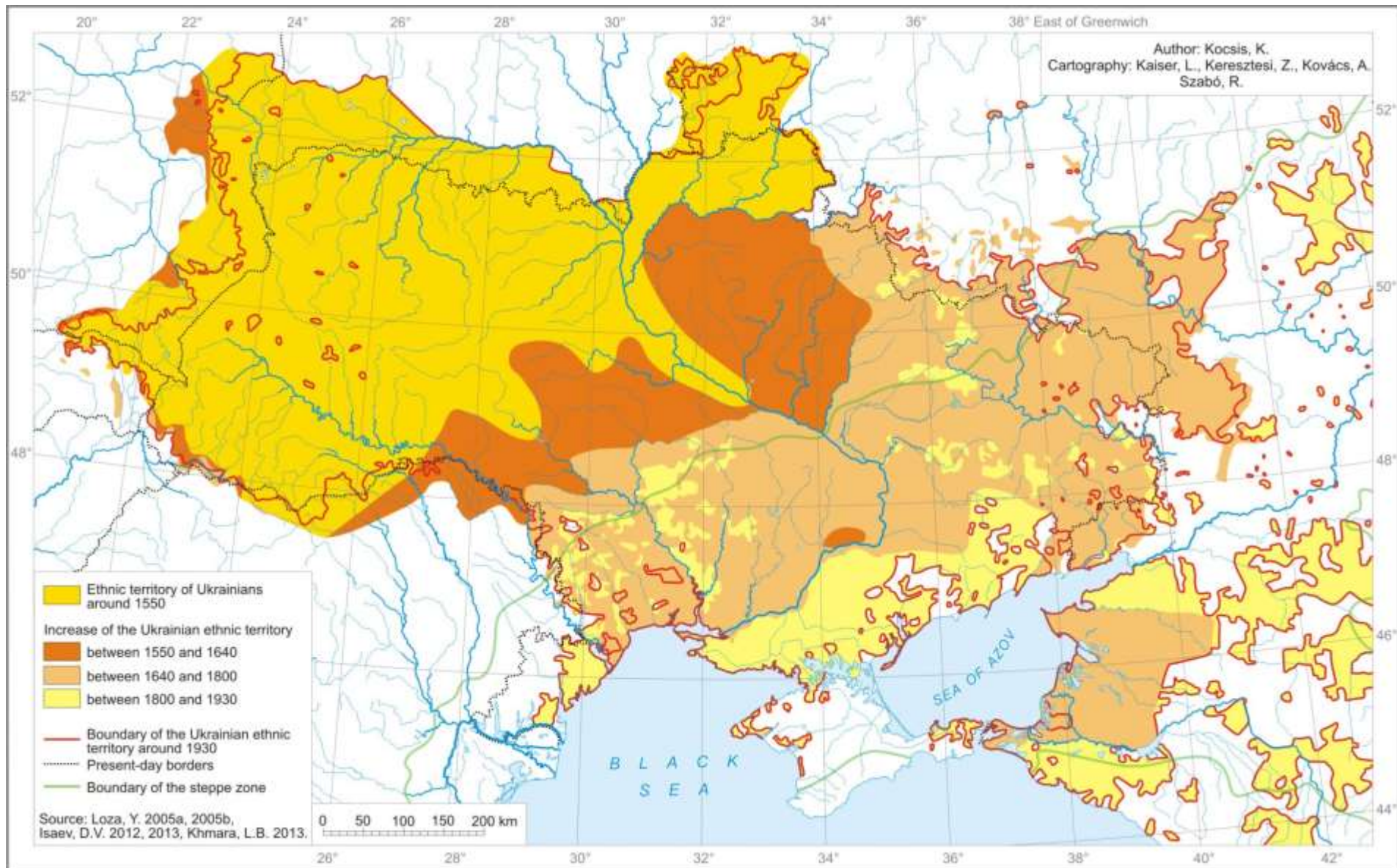
- 1 Bulgaria
- 2 Circassians
- 3 Czechoslovakia
- 4 Hungary
- 5 Prussia
- 6 Transylvania

Author: Bereznav, A. (www.historyonmaps.com), Kocsis, K.

Cartography: Kaiser, L., Szabó, R.

Az ukrán etnikai tér változása (1550 – 1930)

1800

Українські селяни, Холмищина

Розселення народів наприкінці XVIII ст.

1 Українці	2 Волохи (румун, молдавани)	12 Адиги (чиркеси)	Етнічні території змішаного складу
2 Росіяни	3 Німці	13 Угорці	ЛЕМКИ Етнографічні та територіальні групи українців
3 Білоруси	4 Греки	14 Тагаузи (тюрки-християни)	НОГАЇ Інші народи
4 Польяки	5 Вірмени	15 Кримські татари і ногаї	БУКОВИНА Історико-географічні землі
5 Словаки	6 Євреї	16 Карайми	— Державні кордони у 1800 р.
6 Болгары			— Межі та центри губерній, земель (Російська імперія), коронних країв (Австрійська монархія Габсбургів)

● Київ

Масштаб 1:6 000 000 (у 1 см 60 км)

1900

Народи

1 Українці	5 Молдавцями	11 Угорці
2 Росіяни	6 Румуни	12 Гагаузи
3 Білоруси	7 Греки	13 Кримські татари
4 Польяки	8 Вірмени	14 Албанці
5 Чехи	9 Німці	15 Євреї
6 Словаки	10 Черкеси (адигейці)	16 Цигани
7 Болгари		

Скорочення:

Бер.	Бережани
Бол.	Богородчан
В.	Вишків
Город.	Городенка
Город.	Городок
Зал.	Залішки
Зас.	Заставна
К.	Подільськ
К.-С.	Кам'янець-Струмилівка
Мос.	Мостиська
Пер.	Перемишляни
Р.-Р.	Равно-Руська
Р.	Рогатин
Сал.	Сальники
Сп.	Спирин
Сам.	Старий Самбір
Стар.	Старожинь
Тер.	Теребовля

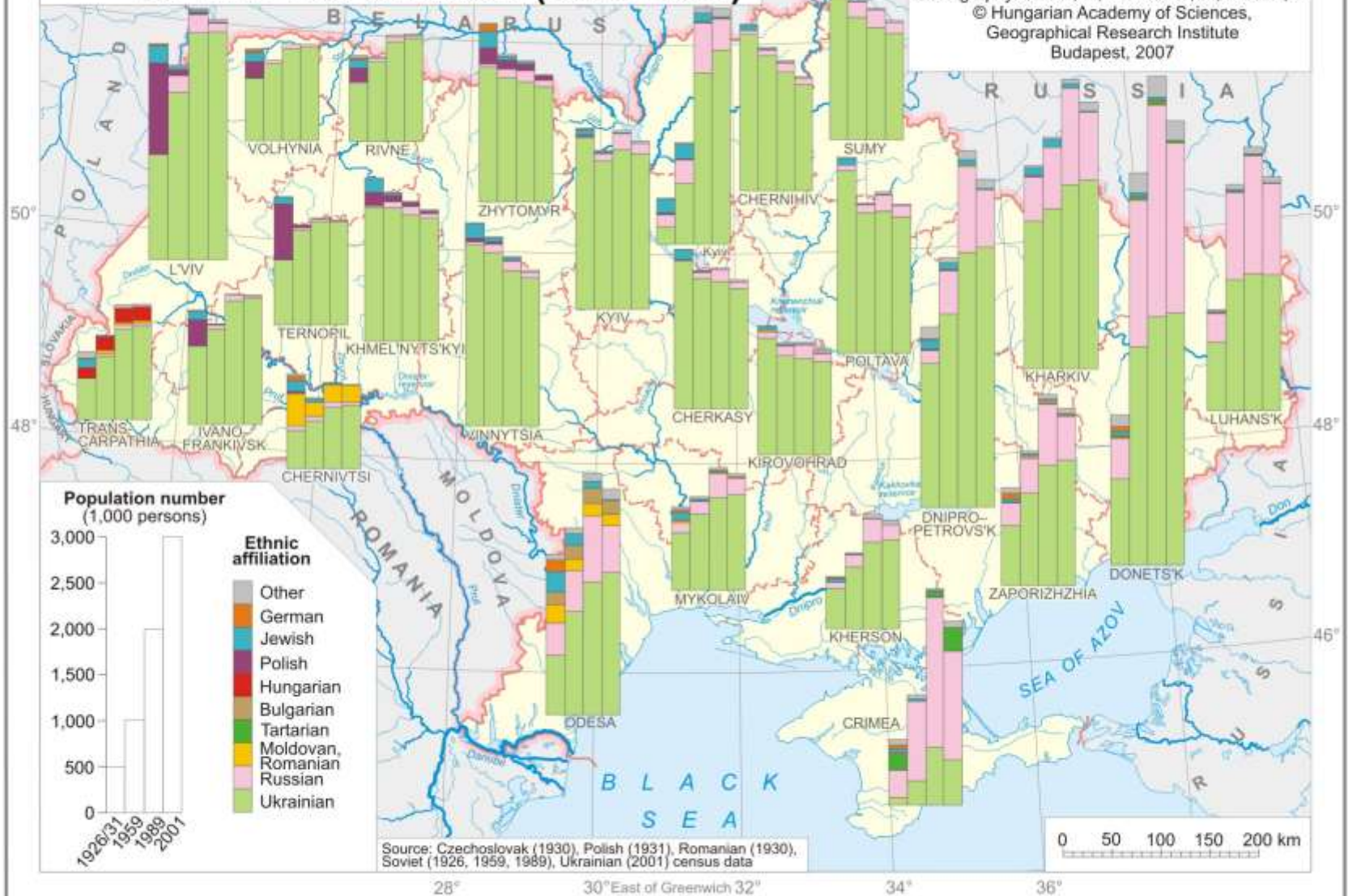
Масштаб 1:6 000 000 (у 1 см 60 км)

Fig. 25 CHANGE IN ETHNIC COMPOSITION OF THE POPULATION (1926–2001)

Author: Kocsis, K.

Cartography: Kaiser, L., Keresztesi, Z., Kovács, A.
© Hungarian Academy of Sciences,
Geographical Research Institute
Budapest, 2007

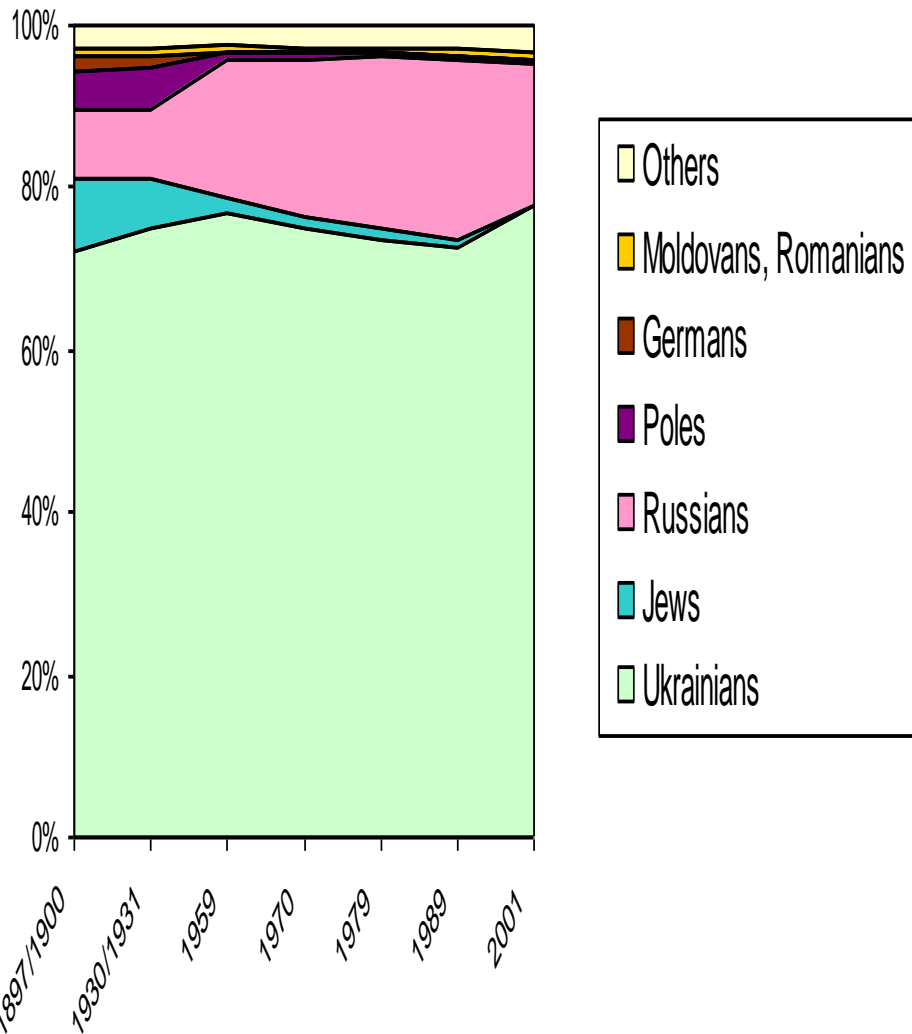
A népesség etnikai összetételének változása a mai Ukrajna területén (1897 – 2001)

	1897/1900	1930/1931	1959	1970	1979	1989	2001
	népességszám 1000 főben						
Össznépesség	28,810	40,889	41,869	47,127	49,609	51,452	48,241
Ukránok	20,750	30,584	32,158	35,284	36,489	37,419	37,542
Zsidók	2,590	2,654	840	776	633	486	104
Oroszok	2,535	3,303	7,091	9,126	10,472	11,356	8,334
Lengyelek	1,263	2,211	363	295	258	219	144
Németek	617	630	23	30	34	38	33
Moldovaiak. románok	278	463	343	378	416	460	410
Tatárok	228	225	62	77	91	134	321
Bolgárok	143	202	219	234	238	234	205
Magyarok	106	118	149	158	164	163	157
Belaruszok	92	84	291	386	406	440	276
Görögök	75	126	104	107	104	99	92
Csehek, szlovákok	50	87	29	22	20	17	12
Örmények	..	21	28	33	39	54	100
Cigányok	..	22	23	30	34	48	48
Azerik	7	11	17	37	45
Egyebek	83	159	139	180	194	248	418

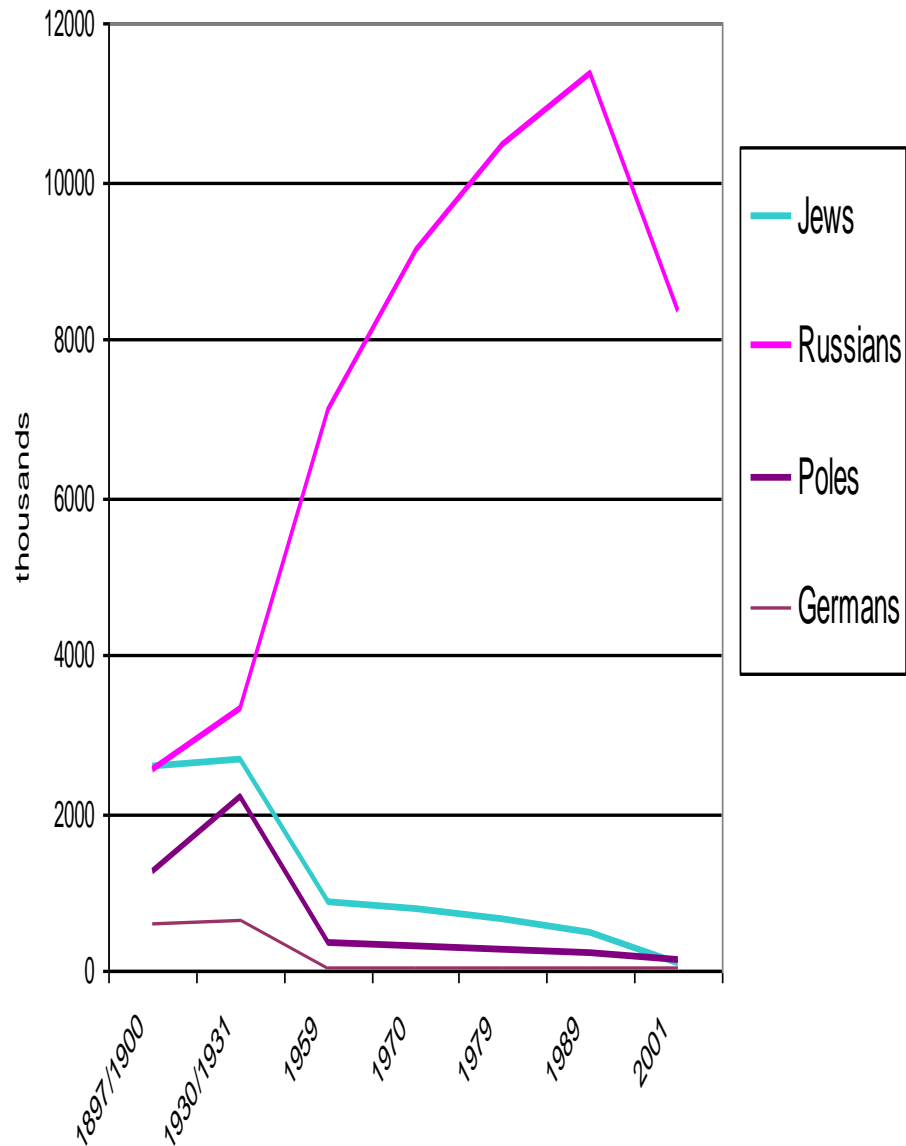
A népesség etnikai összetételének változása a mai Ukrajna területén (1897 – 2001, %-ban)

	1897/1900	1930/1931	1959	1970	1979	1989	2001
	% -ban						
Össznépesség	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Ukránok	72.0	74.8	76.8	74.9	73.6	72.7	77.8
Zsidók	9.0	6.5	2.0	1.6	1.3	0.9	0.2
Oroszok	8.8	8.1	16.9	19.4	21.1	22.1	17.3
Lengyelek	4.4	5.4	0.9	0.6	0.5	0.4	0.3
Németek	2.1	1.5	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1
Moldovaiak. románok	1.0	1.1	0.8	0.8	0.8	0.9	0.8
Tatárok	0.8	0.6	0.1	0.2	0.2	0.3	0.7
Bolgárok	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.4
Magyarok	0.4	0.3	0.4	0.3	0.3	0.3	0.3
Belaruszok	0.3	0.2	0.7	0.8	0.8	0.9	0.6
Görögök	0.3	0.3	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2
Csehek, szlovákok	0.2	0.2	0.1	0.0	0.0	0.0	0.0
Örmények	0.0	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.2
Cigányok	0.0	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1
Azerik	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1	0.1
Egyebek	0.3	0.4	0.3	0.4	0.4	0.5	0.9

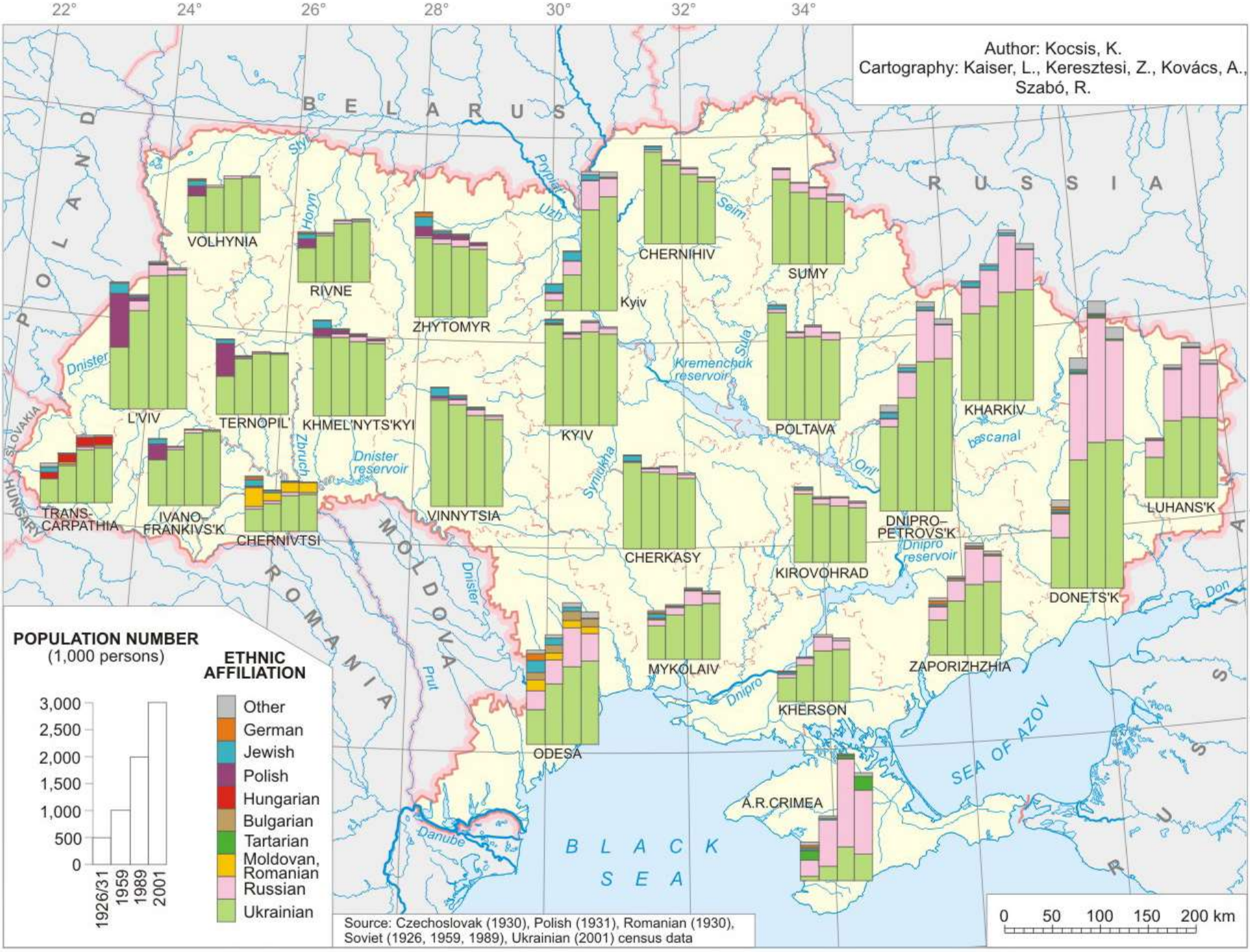
Change in Ethnic Structure of Ukraine's Population (1897-2001)

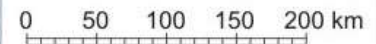
Largest Minorities in Ukraine (1897 - 2001)

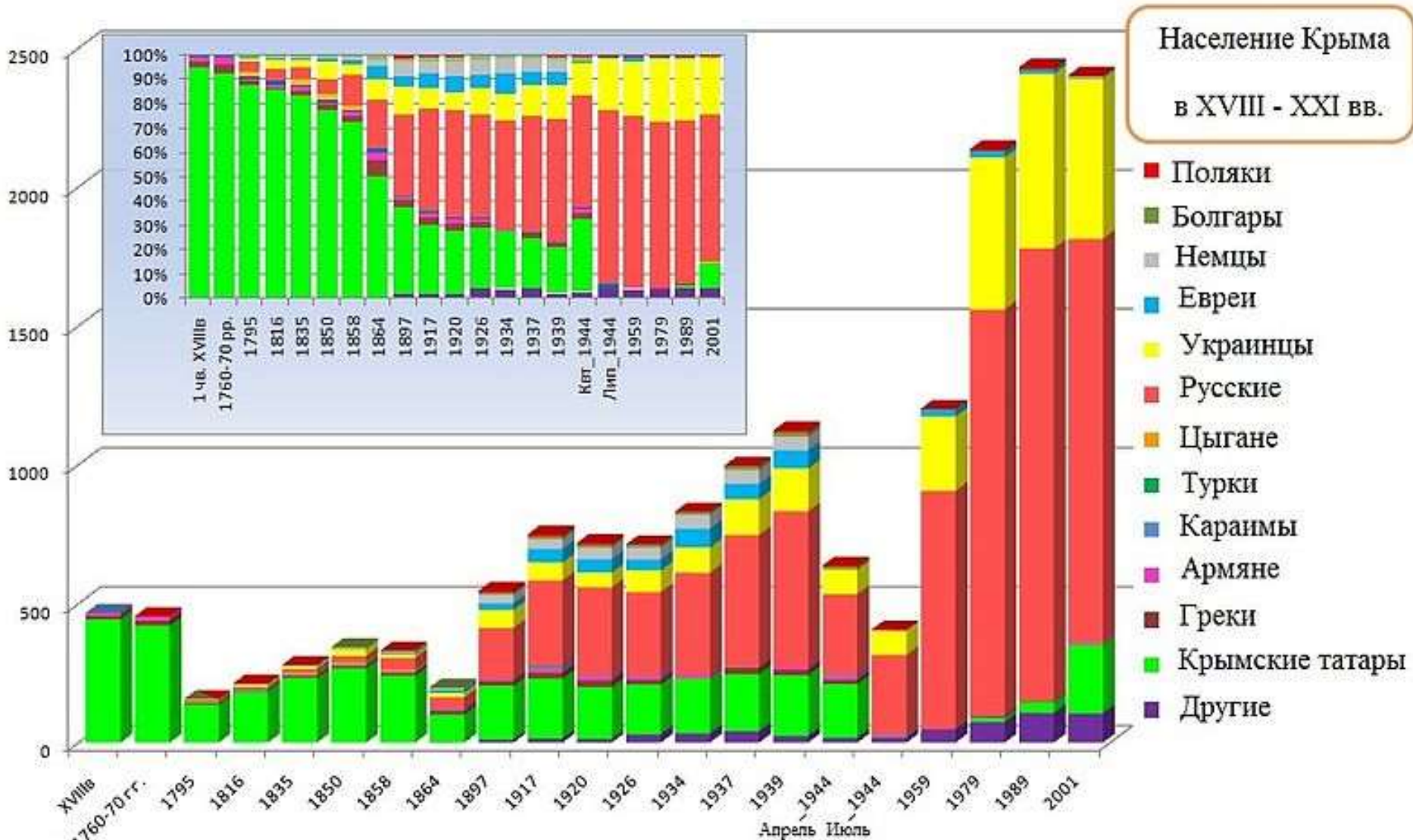
Author: Kocsis, K.
 Cartography: Kaiser, L., Keresztesi, Z., Kovács, A., Szabó, R.

Source: Czechoslovak (1930), Polish (1931), Romanian (1930), Soviet (1926, 1959, 1989), Ukrainian (2001) census data

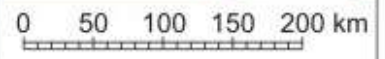
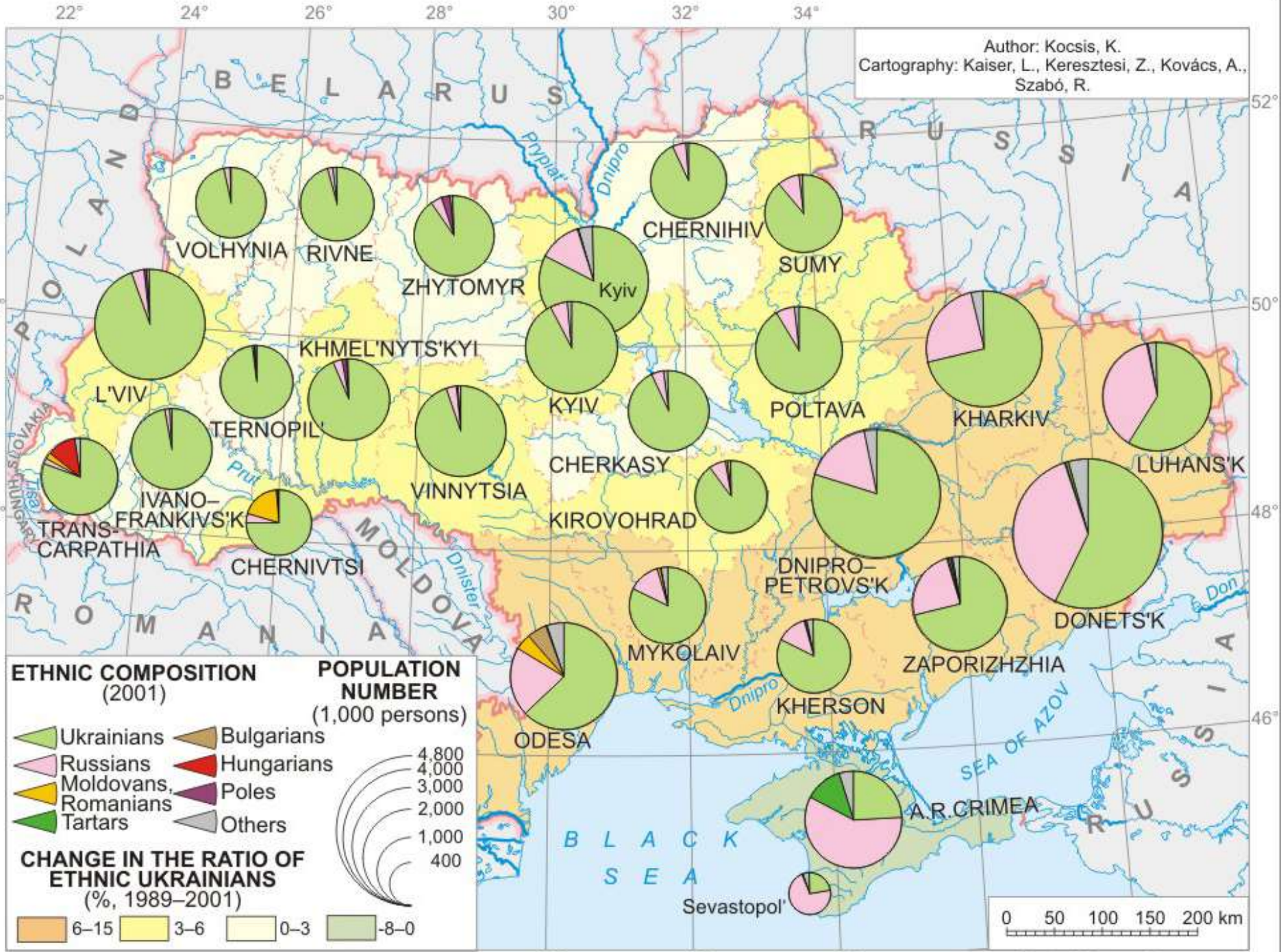
28° 30° 32° 34° 36° East of Greenwich

**A Krím népessége
etnikai összetételének változása
(1760-2001)**

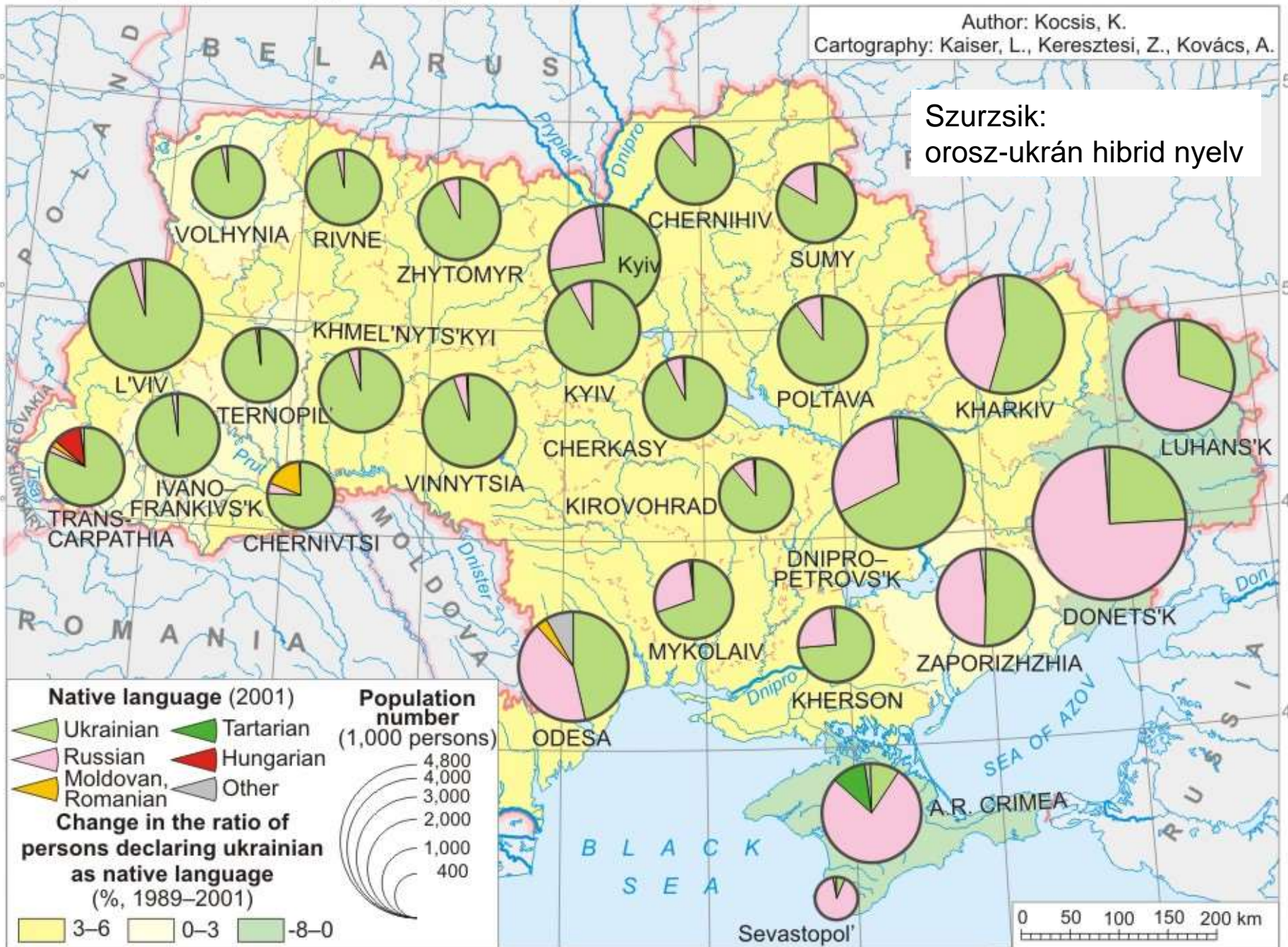
Author: Kocsis, K.
 Cartography: Kaiser, L., Keresztesi, Z., Kovács, A., Szabó, R.

30° 32° 34° 36° East of Greenwich

Author: Kocsis, K.
 Cartography: Kaiser, L., Keresztesi, Z., Kovács, A.

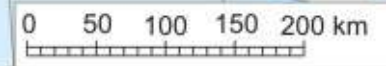
Szurzsik:
 orosz-ukrán hibrid nyelv

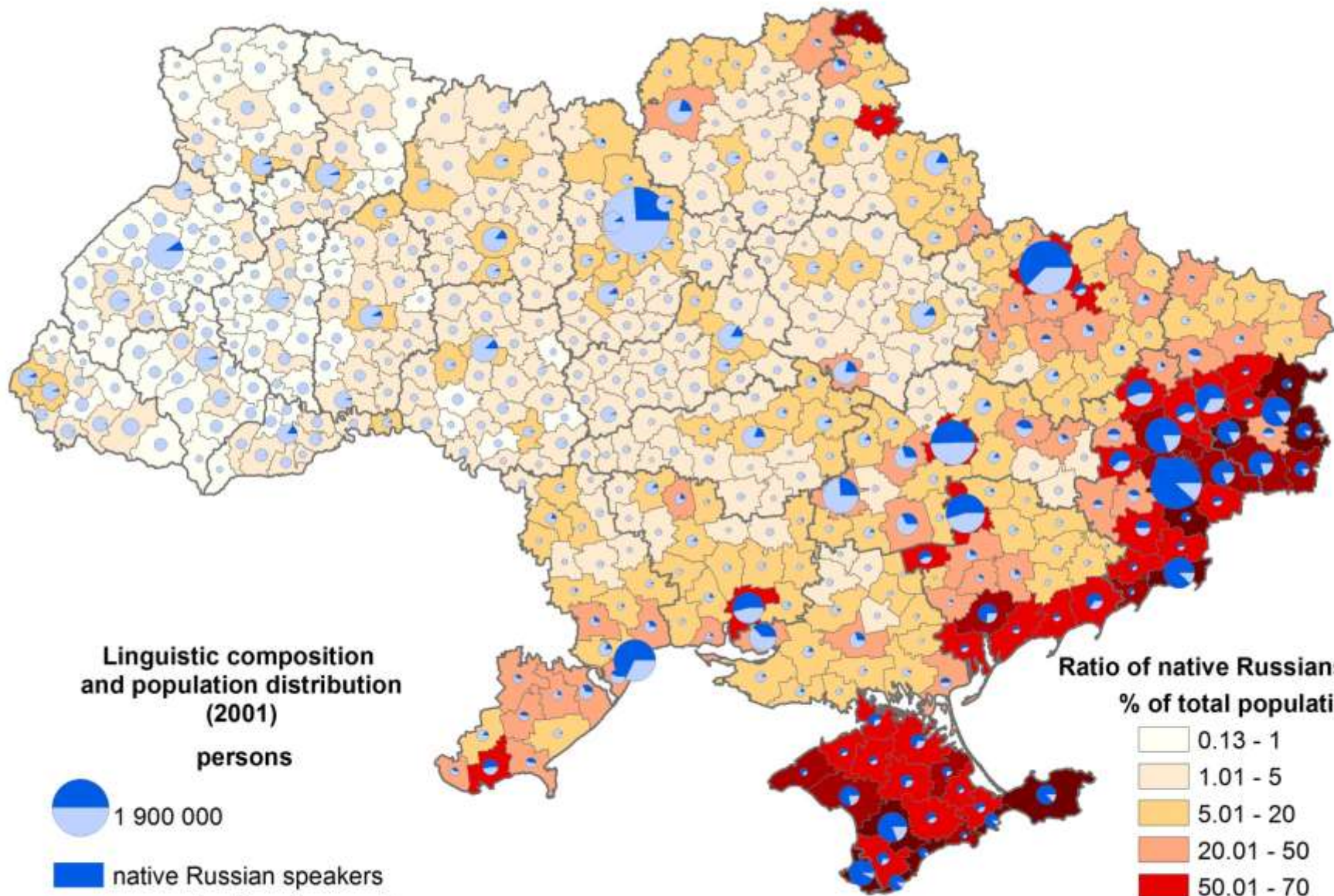

30° East of Greenwich

34°

36°

**Linguistic composition
and population distribution
(2001)**
persons

1 900 000

native Russian speakers
non-native Russian speakers

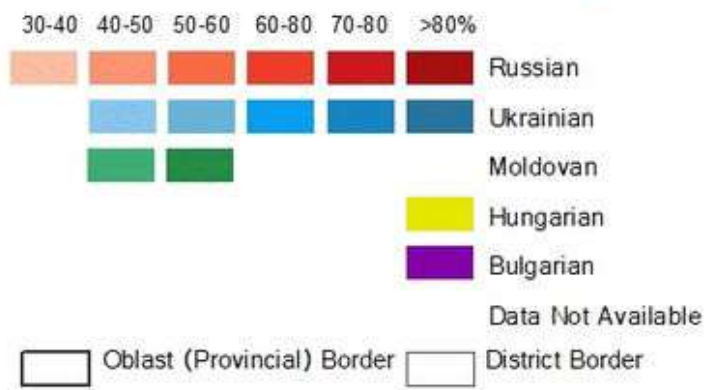
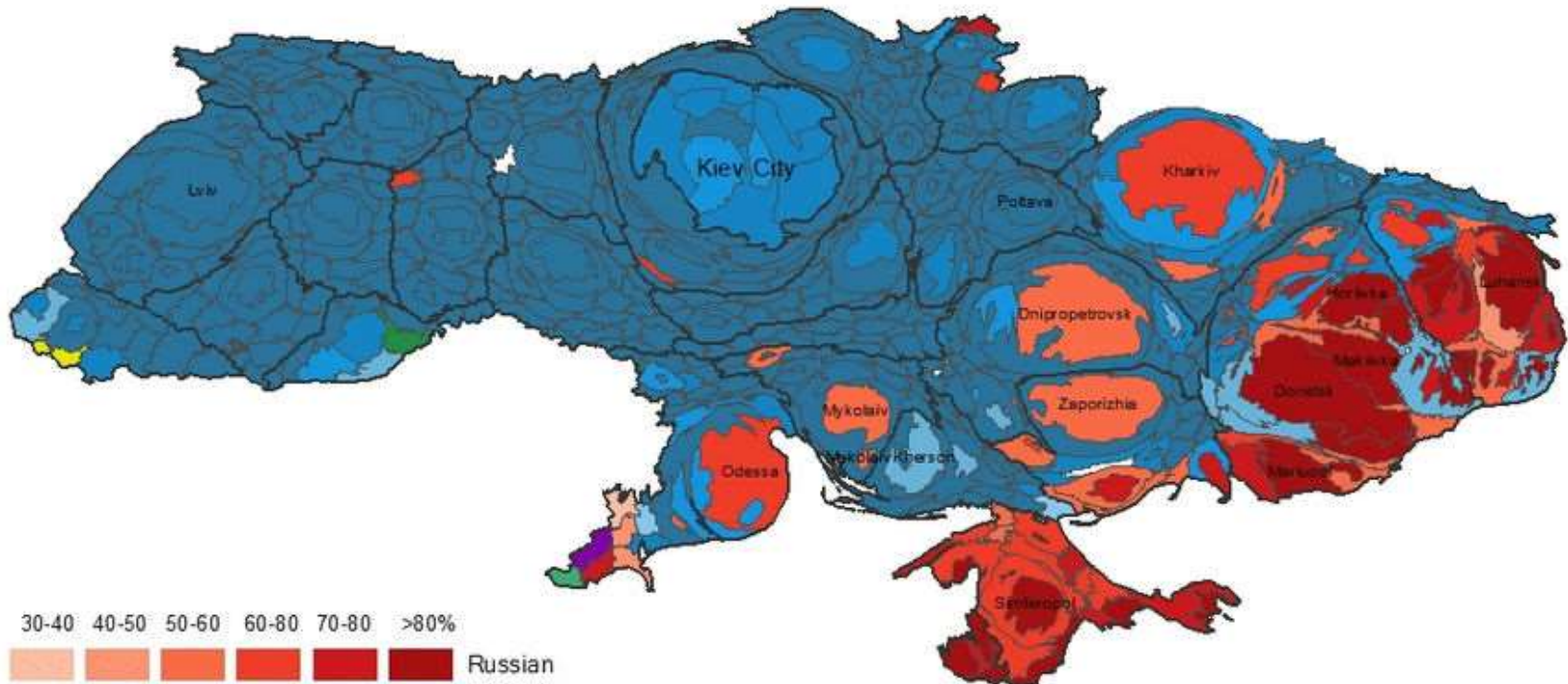
Ratio of native Russians (2001)
% of total population

- 0.13 - 1
- 1.01 - 5
- 5.01 - 20
- 20.01 - 50
- 50.01 - 70
- 70.01 - 80
- 80.01 - 90.56

Languages Spoken at the District Level in Ukraine as of 2001

Distorted by District Population

Made by Michael Bouvet
www.linkedin.com/pub/michael-bouvet/52/932/330/

Map compiled using results from the 2001 Ukrainian Census available at www.ukrcensus.gov.ua/eng/

May 2014

ВсЕУКРАЇНСЬКИЙ РЕФЕРЕНДУМ І ВИБОРИ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ 1 ГРУДНЯ 1991 Р.

ВИБОРИ ДО ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ 1998 Р.

ВИБОРИ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ 1994 Р.

ВИБОРИ ДО ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ 2002 Р.

ВИБОРИ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ 1999 Р.

Privatizáció
Regionális klánok,
gazdasági
érdekcsoportok

Kucsma

Kravcsuk

Kucsma

MTI

Juscenkó

Janukovics

Timosenkó

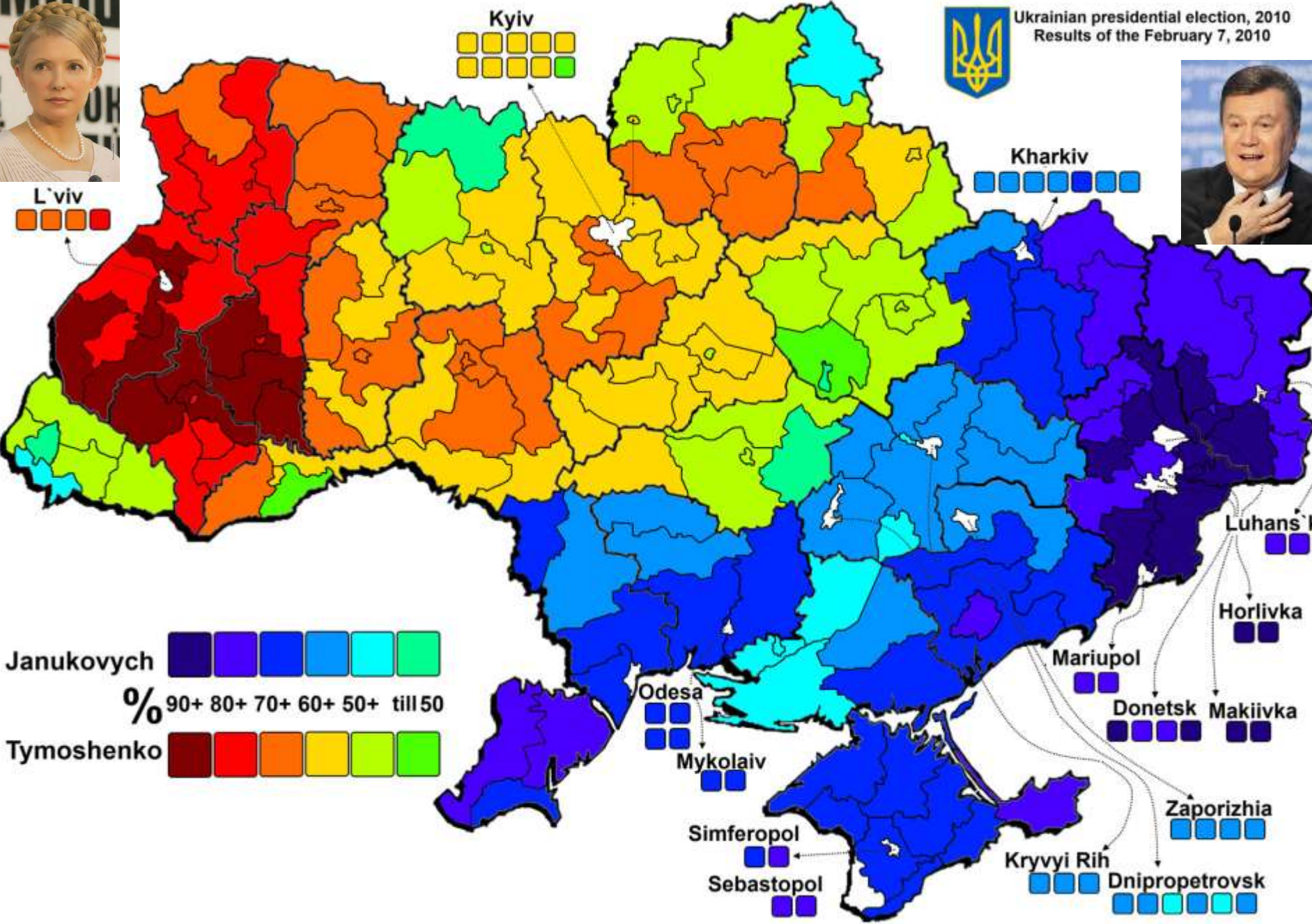

Janukovics

Ukrainian presidential election, 2010
Results of the February 7, 2010

Janukovych

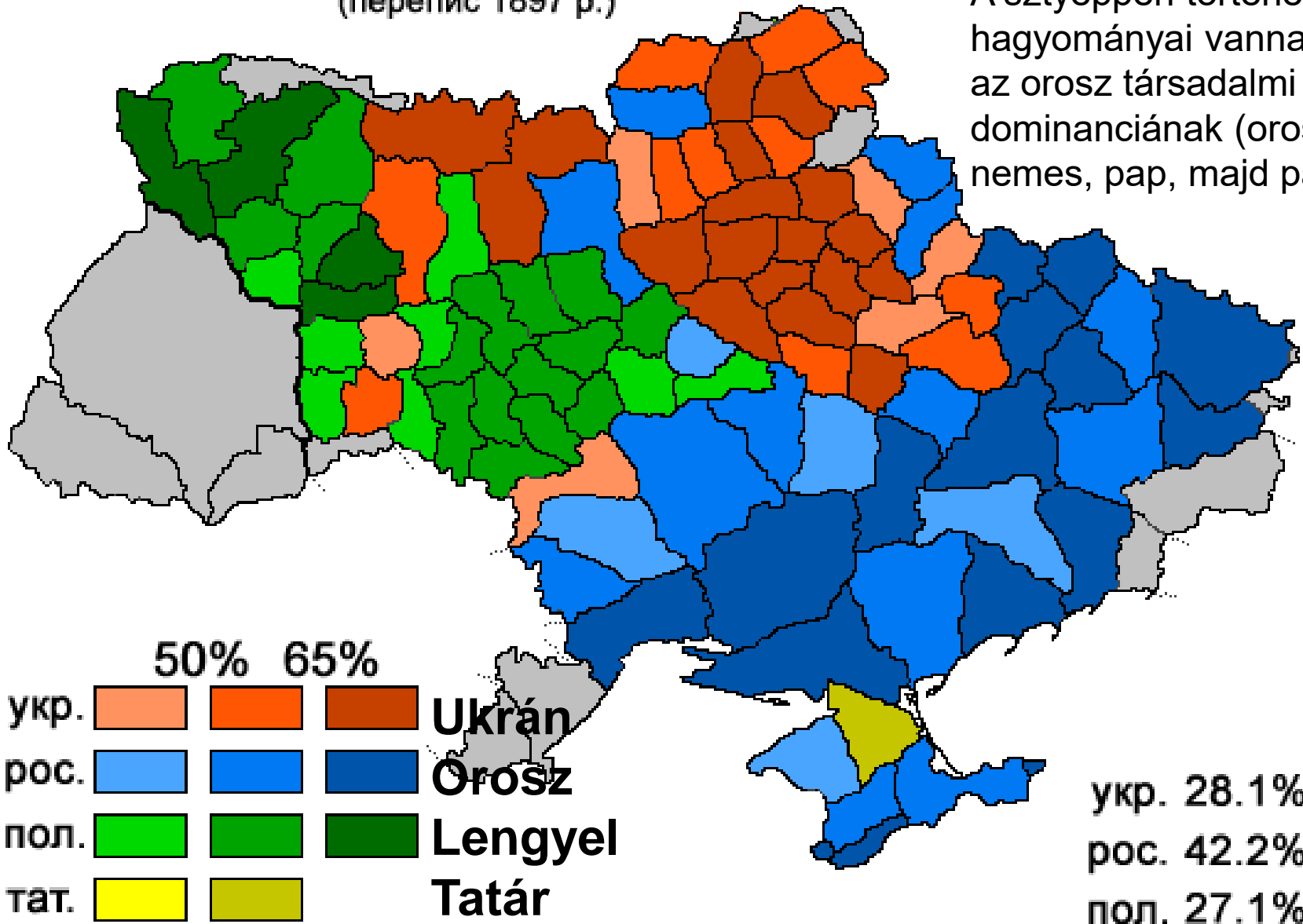
% 90+ 80+ 70+ 60+ 50+ till 50

Tymoshenko

A nemesség többségi nyelvének eloszlása a mai Ukrajna Orosz Birodalomhoz tartozó részén 1897-ben

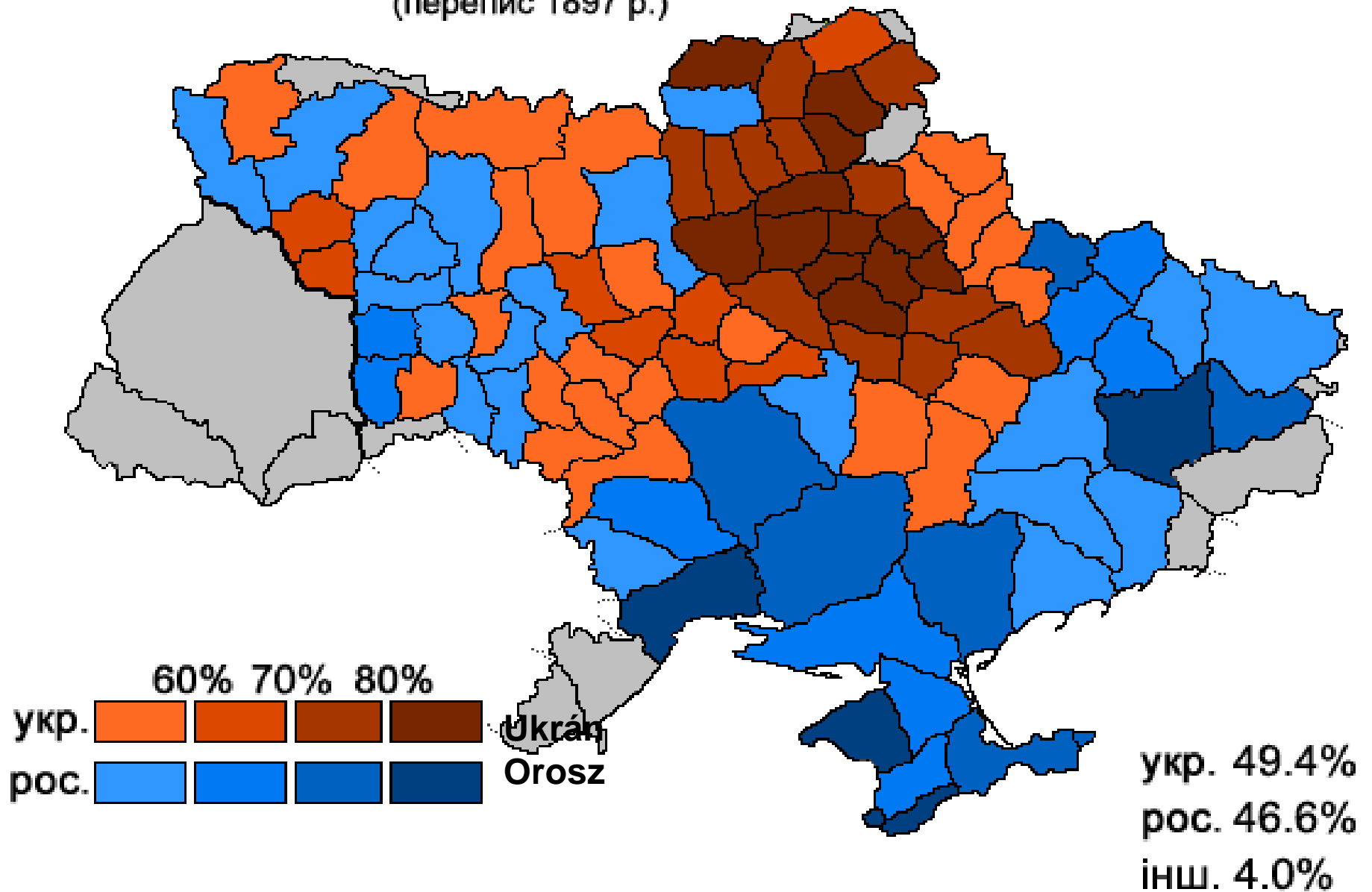
Мовний склад спадкового дворянства (перепис 1897 р.)

A sztyeppén történelmi hagyományai vannak az orosz társadalmi dominanciának (orosz nemes, pap, majd párttitkár)

Az ortodox papság többségi nyelvének eloszlása a mai Ukrajna
Orosz Birodalomhoz tartozó részén 1897-ben

Мовний склад християнського духовенства
(перепис 1897 р.)

2013. december 1.

2013.
XII.1.

From 21st November 2013 until 22nd of February 2014

- Important „Evromaidan“ (anti-Yanukovich) protest
- Significant activity of „Pravy Sektor“
- Important Pro-Yanukovich protest
- Important Pro-Russia protest
- Riots, occupation of admin. building
- Armed conflict
- Deaths (number)
- „Leninopad“ - destroy of Lenin-monuments (until end of February)
- Escape of Yanukovich (22.02.2014)

2014.02.22.

JOE MILLER

JOE MILLER

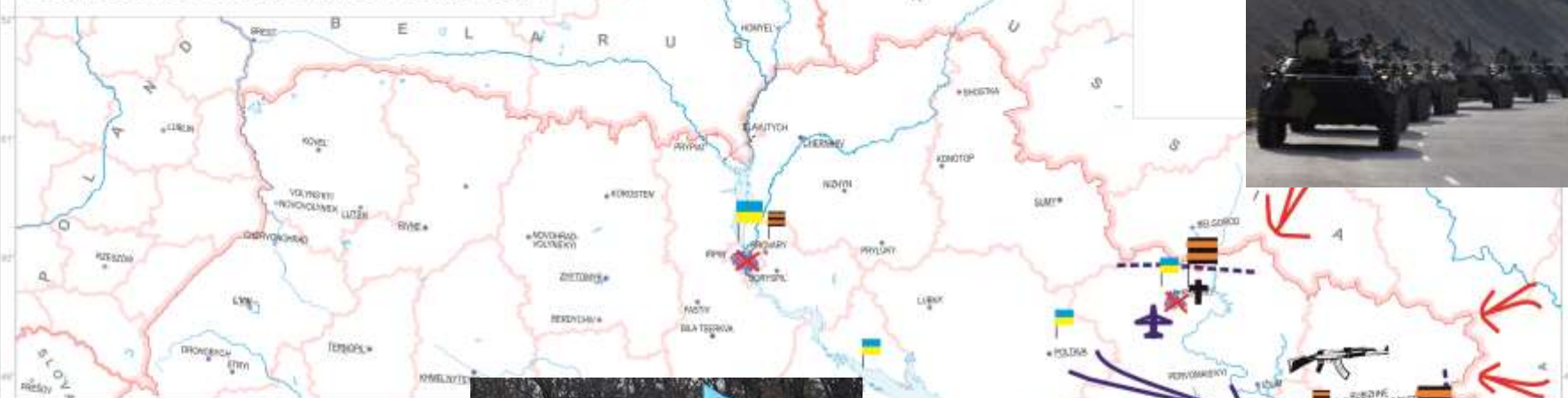

JOE MILLER

XY
O
HGB
«ME

From 23rd of February until 8th of May 2014

Authors

- Important protest for Ukraine
- Important Pro-Russia protest
- Press conference of Yanukovich (date)
- Riots, occupation of admin. building
- Armed conflict
- Deaths (number)
- Russian military presence out of Russia before 27.02.2014
- Russian military presence in Ukraine after 27.02.2014
- Ukrainian territory annexed by Russia on 21.03.2014
- Russian Army movements
- Ukrainian Army withdrawal and the „anti-terrorist action“ (after 18.04)
- Border and airport blockade by U (after 02.05.2014)

Оценка угроз на Юго-Востоке Украины. 1 мая

- Завхват сепаратистами админзданий
- Массовые митинги сепаратистов
- Немногочисленные митинги сепаратистов
- Нападения сепаратистов на проукраинские митинги
- Временно оккупированная территория Украины
- Угроза российского вторжения
- Угроза заброски диверсионных групп
- Угроза высадки десанта на побережье

Уровень угрозы по областям

8	Донецкая, Луганская
7	
6	Харьковская
5	Одесская
4	Запорожская
3	Николаевская, Херсонская
2	Днепропетровская
1	
0	

Источник:
Информационное
сопротивление

© Sergii Gorbachov, 2014

0 баллов – угрозы отсутствуют
10 баллов – регион под контролем экстремистов

Konflikt Herd Ostuk

UKRAINE

- Slowjansk
- Kramatorsk
- Artemiwsk
- Kirowsk
- Luhansk
- Kostjantyniwka
- Horliwka
- Jenakijewe
- Schdaniwka
- Makijiwka
- Donezk
- Charzysk
- Tores

● Städte, die sich ganz oder teilweise in der Hand prorussischer Milizen befinden

**Oroszország a krími csatát megnyerte, de az Ukrajnáért vívott háborút elvesztette.
Ukrajna fokozatosan átkerül Oroszország perifériájáról az EU perifériájára.**

A wide-angle photograph of a vast, golden wheat field stretching to the horizon under a clear, bright blue sky. The wheat stalks are densely packed and appear to be in full bloom, creating a textured, shimmering surface. The horizon line is straight and divides the image roughly in half.

Köszönöm a megtisztelő figyelmüket!

Star of David

RUSSIA

PUTIN

OBAMA

KERRY

MEDVEDEV

DDines.com